

Církevní základní umělecká škola

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

**Církevní základní umělecké školy
v Hradci Králové**

Obsah

Identifikační údaje školy	4
1 Charakteristika školy	5
1.1. Počet oborů, velikost	5
1.2. Počet oborů, velikost	5
1.3. Historie a současnost	5
1.4. Pedagogický sbor	6
1.5. Vybavení a podmínky školy	6
2 Zaměření školy a její vize.....	7
2.1. Zaměření školy	7
3 Výchovné a vzdělávací strategie	9
4 Vzdělávací obsah uměleckých oborů	10
4.1. Hudební obor.....	10
4.1.1. Přípravné studium.....	11
4.1.2. Hra na klavír	12
4.1.3. Hra na varhany	18
4.1.4 Hra na elektronické klávesové nástroje	27
4.1.5 Hra na housle.....	31
4.1.6 Hra na violu	36
4.1.7 Hra na violoncello	40
4.1.8 Hra na kytaru	44
4.1.9 Hra na příčnou flétnu.....	48
4.1.10 Hra na zobcovou flétnu	52
4.1.11 Hra na klarinet	57
4.1.12 Hra na saxofon.....	62
4.1.13 Hudební nauka.....	66
4.1.14 Přípravná hudební výchova	68
4.1.15 Sborový zpěv	70
4.1.16 Pěvecká hlasová výchova	75
4.1.17 Sólový zpěv	77
4.1.18 Komorní hra	82
4.1.19 Souborová hra.....	83
4.2 Výtvarný obor.....	85

4.2.3	Keramika	85
4.2.4	Výtvarná výchova.....	88
5	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	92
6	Vzdělávání žáků mimořádně nadaných.....	93
7	Studium pro dospělé.....	94
8	Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy	95
8.1	Zásady a způsob hodnocení žáků	95
8.1.3	Zásady	95
8.1.4	Způsob.....	95
8.2	Oblasti vlastního hodnocení školy.....	96

Identifikační údaje školy

Název školy:

Biskupské gymnázium, církevní základní škola, mateřská škola a základní umělecká škola Hradec Králové

Adresa školy:

Orlické nábřeží 356/1, 50003 Hradec Králové

IČO: 71 341 072

IZO: 181 087 341

Kontakt: skola@czus.cz, www.czus.cz, <https://www.facebook.com/czus.cz>

Ředitel: Mgr. Jiří Vojáček

Zřizovatel

Název: Biskupství královéhradecké, Velké náměstí 35, 500 01 Hradec Králové

Kontakt: biskupstvi@bihk.cz

ŠVP platí od 1. 9. 2022

Mgr. Jiří Vojáček
ředitel školy

1 Charakteristika školy

1.1. Počet oborů, velikost

Dle rozhodnutí MŠMT byla Základní umělecká škola zapsána do rejstříku škol a školských zařízení 11. 4. 2017; 4. září 2017 byla na škole zahájena pravidelná výuka.

Kapacita školy byla ministerstvem stanovena na 236 žáků pro tři obory základního uměleckého vzdělávání – hudební, literárně-dramatický a výtvarný.

1.2. Počet oborů, velikost

Církevní základní umělecká škola při Biskupském gymnáziu v Hradci Králové může vzdělávat ve třech oborech základního uměleckého vzdělávání.

- hudební obor
- výtvarný obor
- literárně-dramatický obor

V současné době se vyučuje pouze hudební a výtvarný obor. Maximální kapacita školy je 236 žáků.

1.3. Historie a současnost

Škola vznikla ke dni 1. září 2017, nachází se nyní tedy v době svých začátků. Státem stanovená kapacita je od prvního školního roku naplněna.

Ve výtvarném oboru se vyučují předměty přípravná výtvarná výchova, výtvarná výchova a keramika.

V hudebním oboru se vyučuje hra na klavír, hra na varhany, hra na elektronické klávesové nástroje, hra na housle, hra na violu, hra na violoncello, hra na kytaru, hra na příčnou flétnu, hra na zobcovou flétnu, hra na klarinet, hra na saxofon, sólový zpěv, sborový zpěv a přípravná hudební výchova.

1.4. Pedagogický sbor

Výuku v naší škole zajišťují převážně kvalifikovaní pedagogové, studenti a absolventi konzervatoře či příslušné vysoké školy, jejichž absolvování jim kvalifikační požadavky umožňuje naplnit. Pedagogové jsou většinou výkonnými umělci, aktivně vystupují, komponují, nahrávají v profesionálních nahrávacích studiích, sami výtvarně tvoří či se podílejí na výrazných a významných kulturních projektech národního i mezinárodního významu.

Škola má k 1. 9. 2021 21 zaměstnanců, z toho je 20 pedagogů. Nejvíce jich vyučuje v hudebním oboru.

1.5. Vybavení a podmínky školy

Škola sídlí v budově Biskupského gymnázia, kde využívá 6 učeben. Většina výuky se kvůli komfortu žáků odehrává v budově Církevní základní školy, kde má ZUŠ k dispozici 7 učeben. Velká část našich žáků je totiž zároveň žáky CZŠ, nemusí tedy přecházet do jiné budovy, učitelé se s výukou v rámci ZUŠ stěhují za nimi do budovy ZŠ. Učebny jsou standardně vybaveny (hudební nástroj, notoviny, metronom, materiál pro VO v keramické dílně). Škola svůj notový i materiální fond neustále rozšiřuje. Škola také aktivně rozšiřuje počet vyučovaných předmětů i fond kvalitních hudebních nástrojů, které se zapůjčují žákům školy.

2. Zaměření školy a její vize

2.1. Zaměření školy

- Škola s rodinnou atmosférou; vzhledem k malé kapacitě školy, která je limitována i omezenými prostorovými možnostmi, se žáci ve škole často setkávají a mnoho akcí prožívají spolu. To by mělo podnítit jejich vzájemnou spolupráci a umožnit jim navzájem se inspirovat;
- škola empatie (učitelé vedou žáky ve výuce v přátelské atmosféře a oboustranném dialogu, učitelé vnímají žákovu individualitu a vedou žáky k vzájemné toleranci, respektu a naslouchání si);
- škola různého žánrového zaměření; učitelé nabízejí žákům různé žánry jak v hudebním oddělení (např. klasická hudba, jazz, swing), tak i ve výtvarném oboru respektují a rozvíjejí různé přístupy k výtvarnému vyjadřování se;
- škola odpovědnosti; žáky naší školy vedeme k odpovědnosti jak za svůj umělecký růst, tak i za kolektivní tvorbu a domácí přípravu;
- škola příkladu; učitelé naší školy jdou svým slušným chováním a oblékáním se na veřejných koncertech žákům školy příkladem, motivují je svým zájmem o dění v kultuře a svou profesionalitou; vzhledem k aktivnímu účinkování učitelů v kultuře mají žáci možnost vidět jejich výstupy;
- škola radosti a zážitku; naše žáky vyučujeme v radostné atmosféře, chválíme je za dobrou přípravu i za každý jejich dílčí úspěch; učitelé formou diskuze a dotazů sledují vlastní kulturní život žáků a jejich zájem o kulturní dění; formou rozhovoru se je snaží inspirovat ke sledování kulturního dění;
- škola praxe; žáky vedeme k samostatnosti, během roku mají možnost vystoupit na školních kulturních akcích, třídních i průřezových koncertech, ale i na mimoškolních akcích; usilujeme o prezentaci školy navenek, žáci by tak měli mít možnost zúčastnit se kulturních akcí pořádaných školou i mimo její prostory;
- škola pro život; žáky kromě samostatnosti vedeme i k vlastnímu úsudku, vytváření vlastního hodnotového žebříčku; snažíme se žáky inspirovat k využívání získaných vědomostí a dovedností v dalším uplatnění po ukončení studia na naší škole.

2.2 Vize školy

- budoucí navýšení kapacity školy (z důvodu poskytnutí uměleckého vzdělávání většímu počtu žáků);
- organicky spolupracovat s ostatními sesterskými církevními školami v Hradci Králové, tedy gymnáziem, základní školou i mateřskou školou;
- snaha pěstovat v žácích kladný vztah k umění, které by se mělo stát jejich kultivovaným koníčkem, popřípadě životním posláním;
- budování školy rodinného typu (prohlubování vzájemných vztahů mezi pedagogy, žáky i rodiči).

3. Výchovné a vzdělávací strategie

- seznamujeme žáka se stavbou nástroje, jeho historickým vývojem a se správnou tvorbou tónu (HO);
- žáka seznamujeme se základní terminologií každého příslušného oboru;
- sami reprodukuje žákovi vybrané skladby;
- seznamujeme žáka se stavbou díla (rozbor obsahu, formy, charakteristika stylu);
- učíme žáka rozpoznávat kvalitu uměleckého díla (např. za pomoci vlastní interpretace, audiozáznamu, videozáznamu, koncertu, fotografií z výstavy či prostřednictvím její návštěvy) a následně o něm vedeme diskusi;
- ve spolupráci s rodiči vedeme žáka k pravidelné domácí přípravě svou trpělivostí; pevnou morální a hodnotovou orientací jdeme žákům příkladem, vedeme žáka k respektování sociálních a národnostních rozdílů, motivujeme žáka k trpělivosti, koncentraci a lepším výkonům tím, že ho pochválíme, umožníme mu veřejně vystupovat, nabízíme žákům výuku v kolektivních předmětech (sborový zpěv, přípravná oddělení, keramika);
- podněcujeme žáka k návštěvám koncertů, divadelních a tanečních představení (žáci mají možnost navštívit představení či koncert, kde aktivně vystupují i učitelé školy)
- vedeme žáka ke společenskému chování, především prostřednictvím účasti na veřejných akcích školy;
- žák má možnost se aktivně podílet na přípravě a realizaci koncertu; vedeme žáka k trvalému zájmu o umění i po absolvování ZUŠ (např. může aktivně působit v amatérských skupinách, navštěvovat koncerty, vede své blízké k umění).

4. Vzdělávací obsah uměleckých oborů

4.1. Hudební obor

Charakteristika

Cílem hudebního oboru je vychovat mladého člověka se smyslem pro krásu hudby, aktivního, vnímavého a citlivého ke svému okolí a k chápání hudebního umění. Při výuce jsou rozvinuty hudební schopnosti žáka a je veden k tomu, aby byl schopen vlastního instrumentálního či pěveckého projevu.

Kritéria pro zařazování žáků do stupňů vzdělávání a do ročníků:

Přípravné studium k I. stupni od 5 let věku

I. stupeň základního studia od 7 let věku

Přípravné studium k II. stupni od 14 let věku

II. stupeň základního studia od 14 let věku

Přihlásí-li se ke studiu žák starší, než je spodní limit věku, je zařazen do ročníku odpovídajícímu jeho schopnostem, dovednostem a mentálnímu vývoji na základě komisionální zkoušky.

Přejde-li žák v průběhu studia na jiný nástroj, začíná plnit osnovy daného nástroje od ročníku, který odpovídá jeho schopnostem, dovednostem a mentálnímu vývoji. To se posuzuje na základě komisionální zkoušky.

4.1.1. Přípravné studium

Charakteristika

Přípravné studium je umožněno navštěvovat před studiem I. stupně základního vzdělání a před studiem II. stupně základního vzdělání.

Přípravné studium k I. stupni je dvouleté (od 5 let věku) nebo jednoleté (od 6 let věku). Žáci navštěvují zvolený předmět *Přípravná hra na klavír, Přípravná hra na housle, Přípravná hra na zobcovou flétnu, Přípravný sólový zpěv atd.*

Jednoleté přípravné studium k II. stupni je určeno pro žáky od 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní výstupy I. stupně.

Učební plány

Učební plány přípravného studia jsou uvedeny u příslušného hudebního nástroje.

4.1.2. Hra na klavír

Charakteristika

Klavír má široké uplatnění, může hrát sólově či v různých komorních uskupeních, je také neméně důležitým doprovodným nástrojem. Individuální výuka hry na klavír může začít již u dětí pětiletých, ale také později, například při volbě budoucího povolání – hru na klavír musí ovládat studenti středních pedagogických škol i pedagogických fakult univerzit, je nezbytná také pro ostatní budoucí profesionální hudebníky. Hra na klavír rozvíjí hudební citění žáka a kladně působí na celkový psychický a fyzický rozvoj dítěte.

4.1.2.1. Učební plány

Hra na klavír - Přípravné studium a I. stupeň základního studia

I.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	
Klavír	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka			1	1	1	1	1			5
Klavírní seminář Souborová hra Komorní hra						1	1	1	1	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	2	2	3	3	2	2	16
Nepovinné předměty										
Sborový zpěv			2	2	2	2	2	2	2	14

Hra na klavír - II. stupeň základního studia

II.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	Přípravné studium	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	Minimum hodin za 4 let
Klavír	1	1	1	1	1	4
Klavírní seminář Souborová hra Komorní hra		1	1	1	1	4
Nepovinné předměty						
Sborový zpěv		2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku		2	2	2	2	8

4.1.2.2. Učební osnovy

Hra na klavír zahrnuje *Hru na nástroj, Hru z listu, Přípravu k souhře, Elementární improvizaci*, které jsou zařazovány do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu. Pedagog na základě individuálních potřeb žáka směřuje k naplnění očekávaných výstupů a klíčových kompetencí. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně nebo ve skupinách maximálně dvou žáků.

Hra na klavír – přípravné studium

- 2. ročník
  - žák pojmenuje jednotlivé klávesy;
  - sedí správně u nástroje a pohybuje se uvolněně po klaviatuře;
  - využívá hru portamento, střídání rukou;
  - rozpozná podle sluchu vysokou, střední a hlubokou polohu na nástroji;
  - zahraje elementární skladbičky z not v houslovém i basovém klíči;
  - zahraje písničky podle sluchu i snadné instruktivní skladby tří a čtyřručně společně s učitelem.

Hra na klavír - I. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák zahraje z not jednoduchý notový zápis houslového a basového klíče;
- vyjmenuje základní rytmické hodnoty not a pomlk;
- uplatní hru portamento, staccato, legato;
- zvládá základní dynamickou škálu – p, mf, f;
- odlišuje tempa podle charakteru skladeb – pomalé a střední tempo;
- hraje z listu z jednoduchého notového textu.

2. ročník

- Žák využívá pravý pedál;
- čtyřruční hrou se učí souhře a ohleduplnosti k druhému hráči;
- zahraje durové stupnice od bílých kláves ve volném tempu spolu s kvintakordy;
- projevuje odvahu při hře v rozsahu celé klávesnice za pomoci učitelovy motivace, který je jeho příkladem;
- zahraje z listu a doprovodí lidovou píseň pomocí kvinty nebo TSD.

3. ročník

- Žák zahraje vícehlasně, dvojhmaty a akordy;
- při hře správně frázuje;
- zahraje durové stupnice od bílých kláves v protipohybu přes dvě oktávy a zahraje mollové stupnice 1. prstokladové skupiny a jejich kvintakord a obraty;
- orientuje se v notovém zápise studovaných skladeb včetně dynamického, rytmického a tempového označení;
- orientuje se v jednoduchém formálním a harmonickém rozboru studované skladby (předvěti, závěti, věta, malá písňová forma);
- doprovodí lidové písně pomocí harmonických funkcí TSD a transponuje je.

4. ročník

- Žák využije rytmické a dynamické prvky klavírní techniky při hře durových a mollových stupnic v rovném pohybu;
- zahraje tříhlasý tónický akord s obraty;
- zahraje technická cvičení a etudy, použije jednoduché melodické ozdoby;
- vnímá náladu skladby a tu je schopen dle svých individuálních schopností při interpretaci vyjádřit;
- doprovodí lidové písně pomocí příznávkového doprovodu a transponuje je.

5. ročník

- Žák zahraje plynule durové a mollové stupnice se čtyřhlasými rozloženými akordy;
- hraje notový zápis s více než dvěma hlasy;
- použije složitější melodické ozdoby;
- interpretuje skladby různých hudebních stylů s odpovídajícím charakterem se sluchovou kontrolou;

- zahraje z listu jednoduchou přednesovou literaturu;
  - aplikuje své znalosti doprovodu lidových písní na doprovody umělých písní.
6. ročník
- Žák zahraje plynule s dynamikou durové a mollové stupnice a akordy v rovném pohybu;
  - použije rytmické, dynamické a artikulační varianty ve stupnicích a praktikuje je i ve studovaných skladbách s cílem dosáhnout dokonalejší klavírní techniky;
  - dokáže skladby studovat samostatně;
  - je schopen sluchové sebekontroly, při hře vědomě tvoří kultivovaný klavírní tón a využívá zvukových možností nástroje;
  - objektivně zhodnotí vlastní výkon.
7. ročník
- Žák propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci skladeb různých stylových období;
  - hraje stupnice od bílých kláves v kombinovaném pohybu dohromady ve volném tempu a hru velkého rozkladu s obraty;
  - hraje z listu přiměřeně obtížné skladby;
  - je schopen souhry se spoluhráčem.

Přípravný ročník pro žáky bez předchozí hudební přípravy

- Žák sedí správně u nástroje a pohybuje se uvolněně po klaviatuře;
- využívá hru portamento, střídání rukou;
- rozpozná podle sluchu vysokou, střední a hlubokou polohu na nástroji;
- zahraje elementární skladbičky z not v houslovém i basovém klíči;
- osvojuje si základní teoretické hudební znalosti.

Hra na klavír - II. stupeň základního studia

1. ročník
- Žák využívá všechny doposud získané dovednosti a znalosti k interpretaci zadaných skladeb;
  - zvládá techniku hry v rychlejším tempu dle svých individuálních schopností;
  - zahraje durové a mollové stupnice v kombinovaném pohybu a akordy v různých úhozových, tempových a rytmických variantách.
2. – 4. ročník

- Žák hraje a poslouchá skladby přiměřené jeho dosavadním možnostem a schopnostem, profiluje se podle svého zájmu;
- orientuje se ve všech stylových obdobích a při jejich interpretaci je odlišuje;
- hraje etudy a technická cvičení k dalšímu rozvoji klavírní techniky;
- je schopen hrát čtyřručně a doprovázet v duu či jiných komorních seskupeních.

4.1.2.3 Klavírní seminář

Charakteristika

Klavírní seminář je určen všem žákům I. a II. stupně základního studia, kteří navštěvují předmět Hra na klavír. Žáci rozvíjí a prohlubují své znalosti a dovednosti z hudební nauky i klavírní hry, např. při hudební analýze příkladů z klavírní tvorby, při improvizaci doprovodů k písňím, či společné hře. Žáci se též seznamují s vývojem klavíru a klavírní literatury v kontextu slohových období a se zaměřením na stěžejní skladatelské osobnosti.

Klavírní seminář - I. stupeň základního studia

6. ročník

- Žáci harmonizují stupnici pomocí T, S, D;
- v notovém textu rozlišují doprovod a melodii, analyzují akordy, vyhledávají hudební motivy;
- vytváří podle akordických značek doprovod písni levou rukou; akordy spojují co nejkratší cestou;
- seznámí se s vývojem klávesových nástrojů;
- na příkladech ze světové klavírní tvorby charakterizují znaky slohových období;
- při společné hře vnímají soulad těžkých a lehkých dob.

7. ročník

- Žáci harmonizují stupnici pomocí rozšířené kadence o vedlejší stupně;
- v úryvcích skladeb analyzují hlavní i vedlejší harmonické stupně, rozlišují tóniny úryvků;
- vyhledávají ve skladbách větší stavební celky, seznamují se s hudebními formami a druhy motivické práce;
- doprovází píseň pomocí harmonizované melodie v pravé ruce a basového tónu v levé ruce;
- popíší stavební části klavíru a jejich funkci;
- seznámí se s klavírní tvorbou předních českých skladatelů.

Klavírní seminář - II. stupeň základního studia

1.– 2. ročník

- Žáci harmonizují stupnice dur i moll s použitím mimo-tonální dominanty;
- realizují vlastní harmonizace při doprovodu písně v durové i mollové tónině;
- zahrají předehtu, mezihru i dohru při zachování rytmických a melodických principů písně nebo melodie;
- vytváří s pomocí učitele formální rozbor vybraných klavírních skladeb;
- zajímají se o přední světové klavírní interprety.

3.–4. ročník

- Žáci vytvářejí různé typy doprovodů a přizpůsobují je stylu písní
- realizují jednoduchý číslovaný bas;
- vyjmenují a charakterizují jednotlivá slohová období a hudební žánry, vyjmenují přední české a světové autory klavírní tvorby;
- zajímají se o přední české klavírní interprety.

4.1.3. Hra na varhany

Charakteristika

Studijní zaměření „hra na varhany“ si klade za cíl seznámit žáky se specifiky varhanní hry, umožnit jim všestranný hudební rozvoj (muzikálnost, stylovost) a připravit je na dráhu varhaníka jako koncertního umělce (sólisty i doprovazeče) či liturgického varhaníka. Studium rozvíjí žáka po stránce fyzické i psychické. Vedle vlastní liturgické praxe se předmět zaměřuje také na stylovou interpretaci varhanních děl různých slohových období, základy improvizace a organologie. Žák by se měl stát všestranným varhaníkem, který se podílí na obohacení liturgie a svou příležitostnou koncertní činností i obohacení hudebního života jako celku. Mimoto rozumí varhanám jako hudebnímu nástroji, zná jeho stavbu (různé podoby) a ví, jak o něj pečovat. Orientuje se v základech varhanního repertoáru světové i české varhanní literatury.

Hra na varhany vyžaduje jistou fyzickou i duševní vyspělost, proto začínáme s výukou obvykle okolo dvanáctého roku věku žáka, výuku lze ale na základě individuálních dispozic zahájit i dříve. Jako přípravný nástroj doporučujeme především klavír, který je možné studovat i souběžně.

Během školního roku žák aktivně vystupuje při hře na bohoslužbách (liturgická praxe) nebo jako sólový či ansámblový hráč (komorní hra) v rámci školních koncertů.

Vedle kmenového předmětu „hra na varhany“ žák absolvuje povinně „varhanní seminář“. Ve vyšších ročnících si povinně vybírá z předmětů „komorní hra“ a „liturgická praxe a improvizace“.

Vzájemným propojením všech pěti tematických bloků se tak žákům otevírá ideální možnost pochopit problematiku varhanního umění ve všech jeho souvislostech, vypěstovat si vztah k tomuto nástroji a pod odborným pedagogickým vedením si osvojit základy profesionální varhanní hry, jejímž prostřednictvím dokáží kvalitativně pozvednout hudební úroveň ve svém okolí (farnosti či jiném společenství) a významně duchovně obohatit i sebe sama.

4.1.3.1. Učební plány

Hra na varhany - Přípravné studium a I. stupeň základního studia

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Povinné předměty										
Varhany			1	1	1	1	1	1	1	7
Varhanní seminář								1	1	2
Hudební nauka			1	1	1	1	1			5
Povinně volitelné předměty										
Liturgická praxe a varhanní improvizace								1	1	2
Komorní hra								1	1	2
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	2	2	2	2	3	3	16

Hra na varhany - II. stupeň základního studia

II. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	Přípravné studium	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	Minimum hodin za 4 roky
Varhany	1	1	1	1	1	4
Povinně – volitelné předměty						
Liturgická praxe a improvizace		1	1	1	1	4
Varhanní seminář		1	1	1	1	4
Komorní hra		1	1	1	1	4
Volitelné předměty						
Sborový zpěv		2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku		2	2	2	2	8

4.1.3.2. Učební osnovy

Hra na varhany – I. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák správně sedí u nástroje;
- popíše elementárními výrazy náladu zvukové ukázky;
- rozliší vzestupnou a sestupnou melodii sluchem;
- hraje z not v G i F klíči, orientuje se zrakově a hmatově po celé klaviatuře;
- pojmenuje základní části nástroje (hrací stůl, manuály, rejstříky, pedálnice, píšťala, měch).

2. ročník

- Žák hraje durové stupnice první prstokladové skupiny oběma rukama dohromady a obraty jejich kvintakordu;
- samostatně využívá T a D pro doprovod jednoduché písně;
- rozlišuje různé typy úhozů při hře v manuálu (legato, non legato);

- osvojuje si specifické prvky varhanní hry (tichá výměna prstů, problematika repetovaných tónů);
- hraje z not jednoduché skladbičky.

3. ročník

- Žák vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky, popř. návrhem vhodné registrace;
- při hře se orientuje na dvou manuálech, dokáže je během hry střídát;
- hraje dvouhlasně, dodržuje pulzaci těžkých a lehkých dob;
- hraje uvolněně, využívá specifčnosti varhanní techniky (hra od kláves bez nadbytečných pohybů zápěstí, paží). Pokud je souběžně žákem hry na klavír, dokáže popsat základní rozdíly mezi způsobem hry na varhany a na klavír;
- zvládá hru pedálové prodlevy;
- doprovází a transponuje písně pomocí harmonických funkcí T, S, D.

4. ročník

- Žák používá pedálovou hru, podle dispozic na částečném, nebo celém rozsahu pedálu;
- ovládá manuálovou techniku, především přesný a rychlý stisk klávesy z volné paže;
- praktikuje základní technické návyky pedálové hry (legato, non-legato, hra špičkou);
- rozlišuje základní stylové znaky barokní a romantické hudby;
- zahraje základní melodické ozdoby (příráz, mordent, nátryl);
- využívá kadenci T, S, D při jednoduché improvizaci.

5. ročník

- Žák využívá teoretické znalosti při orientaci a základním rozboru notového textu;
- zvládá hru složitějších skladeb s manuálovými skoky;
- interpretuje dvou- až tříhlasé polyfonní skladby;
- žák uplatňuje při interpretaci tichou výměnu;
- při hře správně frázuje.

6. ročník

- Žák rozlišuje mezi frázováním a artikulací;
- v pedálové hře ovládá hru špičkou a patou;
- zvládne skladby s mírně pohyblivou pedálovou linkou;
- při hře využívá žaluzii;
- zahraje melodické ozdoby (příráz, mordent, nátryl, trylek, obal, skupinka).

7. ročník

- Žák koordinuje hru rukou a nohou bez obtíží;
- propojuje získané technické a výrazové dovednosti v interpretaci skladeb;
- využívá dle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje, dokáže navrhnout stylovou registraci;

- samostatně navrhne správný prstoklad a nohoklad ke studované skladbě;
- doprovodí samostatně jednoduchou skladbu;
- dokáže zhodnotit vlastní výkon i hru ostatních.

Hra na varhany – II. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák hraje po celé pedálové klaviatuře, používá špičku i patu, vázané tóny, překládání a podkládání, glissando z černé klávesy na bílou;
- používá tichou výměnu prstů a glissando palcem na sousední klávesu a aplikuje je na příslušném repertoáru;
- zahraje skladbu s pohyblivým pedálem;
- prokáže schopnost vytvořit si správný prstoklad i nohoklad v dané skladbě;
- navrhne artikulaci hlasů ve varhanních skladbách;
- samostatně aplikuje melodické ozdoby do renesanční a barokní literatury;
- zdokonalí se ve hře z listu (hraje jednoduché skladby s pedálem).

2. – 4. ročník

- Žák aplikuje specifické prvky varhanní hry v interpretaci skladeb (tichá výměna, glissando, překládání a podkládání v manuálech a v pedálu);
- interpretuje dvou až čtyřhlasé polyfonní skladby;
- samostatně vybere, nastuduje a provede varhanní skladbu;
- vytvoří si správný prstoklad i nohoklad v dané skladbě;
- hraje z listu jednoduché skladby s pedálem;
- prakticky dokáže využít všech technických funkcí, které mu dané varhany nabízejí: žaluzie, crescendo válec, volné paměťové kombinace (SETZER), pevné kombinace, vypínače spojek a jazykových rejstříků, pistony;
- při interpretaci či improvizaci využívá svých dosavadních zkušeností k vlastní zvukové představě při realizaci hudebního díla;
- objektivně posoudí svoji hru;
- spolupracuje při komorní hře, v souborech nebo orchestrech různého složení podle individuálních schopností či jako liturgický varhaník při různých obřadech
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí.

4.1.3.3 Varhanní seminář

Charakteristika

Cílem předmětu je seznámit žáka se základy organologie (stavbou varhan) a představit mu bohatost různých typů varhanních nástrojů. Součástí výuky jsou rovněž interpretační semináře, kde si žáci prakticky ověří své teoretické znalosti o interpretačních zákonitostech na konkrétních typech nástrojů. Třetí pilíř výuky tvoří semináře se zaměřením na dějiny varhan,

varhanní literaturu a poslech skladeb. Pro svou komplexnost a časovou náročnost na výuku může předmět probíhat formou exkurzí nebo jako projektová výuka.

Varhanní seminář - I. stupeň základního studia

6. – 7. ročník

- Žák pojmenuje základní prvky nástroje podle jejich funkce (měchy, vzduchovody, vzdušnice, píšťaly, traktura, rejstříky, pomocná zařízení).
- Propojuje získané znalosti z interpretačních zákonitostí s praktickými dovednostmi při hře na barokní nástroje, romantické a moderní.
- Při skupinovém interpretačním semináři objektivně hodnotí vlastní výkon i hru ostatních.
- Orientuje se v základním přehledu vývoje varhan a varhanní hudby od antiky po současnost (své znalosti prokáže v poslechovém testu).

Varhanní seminář - II. stupeň základního studia

1. – 4. ročník

- Žák prokáže hlubší znalosti v oblasti organologie (popíše části varhan hracího stolu a uvnitř varhanní skříně a vysvětlí jejich funkci; prokáže praktickou i teoretickou znalost dělení registrů a ke každému typu uvede příklady).
- Z hlediska stylu popíše, zařadí a pojmenuje poslechovou skladbu.
- Samostatně doplňuje svoji fonotéku podle svým zájmů a preferencí; přednese referát na téma.
- Dokáže vyjmenovat významné nástroje v ČR i v regionu. Zná přední interprety varhanní hudby a stavitele varhan.
- V rámci interpretačního semináře žák samostatně používá vhodné registrace, adaptuje se na typ nástroje i akustické prostředí, pohotově registruje svým kolegům.

4.1.3.4 Liturgická praxe a varhanní improvizace

Charakteristika

Předmět významně dotváří celkové pojetí výuky hry na varhany, mj. i s ohledem na vzdělávací instituci, kde se vyučuje – církevní ZUŠ. Jejím posláním je v žácích systematicky budovat povědomí o křesťanských hodnotách naší civilizace a kultury. Obsah výuky tohoto předmětu se zaměřuje na katolickou liturgii (jeho výstupem je mše, na níž participují žáci školy a podporují tak aktivní život školy) – žáci, kteří nejsou praktikujícími katolíky, přispívají ke zdárné realizaci výstupu na základě svých individuálních dovedností (schola, lektor). Žáci se během studia seznámí s průběhem katolické mešní liturgie, charakteristikou jejích jednotlivých částí a s dalšími liturgickými obřady (křtina, svatba, pohřeb). Portfolio každého žáka je systematicky obohacováno repertoárem uplatnitelným při těchto příležitostech (duchovní písně, ordinaria, žalmy, krátké skladby vhodné coby vsuvky během liturgie apod.).

Základy improvizace pak tvoří s předchozím tematickým blokem logický pár, který organicky dotváří profil každého žáka. Umění improvizace je nezbytnou výbavou každého chrámového varhaníka a právě na tento typ improvizace se výuka v bloku soustřeďuje. Zde se ještě výrazněji uplatňuje jedinečnost žáka – jeho schopnost tvůrčího myšlení, reakce na aktuální podněty apod.

Liturgická praxe – I. stupeň základního studia

6. – 7. ročník

- Žák popíše a vysvětlí průběh mše římsko-katolického ritu a podílí se na jejím doprovodu – tj. primárně hře a sekundárně zpěvu (mešní ordinarium: Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei; mešní proprium: Introit, Graduale, Alleluia, Offertorium, Communio, Ite, missa est);
- popíše průběh liturgického roku, zvláště jeho stěžejní období (významné svátky, slavnosti, vánoční a velikonoční okruh);
- prokáže znalost liturgických knih (kancionálů, lekcionáře, žaltáře) potřebných k doprovodu mešní liturgie;
- interpretuje mešní píseň s vědomím specifik doprovodu sborového zpěvu (tempo, nádechy, předehra, dohra, registrace) a spoluorganizuje veřejně hudební doprovod mše.

Liturgická praxe – II. stupeň základního studia

1. – 4. ročník

- Žák popíše a vysvětlí průběh liturgických obřadů římsko-katolického ritu a podílí se na jejich doprovodu (mše, křestní, svatební a pohřební obřady);

- organizuje veřejně doprovod cele mše, prokazuje pohotovou přizpůsobivost dané situaci (řeší nečekané problémy);
- interpretuje skladby se zpěváky/instrumentalisty coby korepetitor v rámci bohoslužby či jiného obřadu.

4.1.3.5 Varhanní improvizace

Varhanní improvizace – I. stupeň základního studia

6. ročník

- Prakticky ovládá harmonické kadence (hrané oběma rukama: T, S, D, T v durových tóninách i mollových tóninách);
- vytvoří jednoduchou harmonizaci lidové písně;
- transponuje jednoduché melodie;
- zahraje snadnou pastorelu.

7. ročník

- Žák je schopen realizovat harmonickou kadenci s doprovodem pedálu a vynášet sólovou melodii na základě harmonických tónů na sólový registr na samostatný manuál;
- zahraje předeheru na duchovní píseň.

Varhanní improvizace – II. stupeň základního studia

1. ročník

- Improvizuje na podkladu harmonické kadence v durových i mollových tóninách;
- při improvizaci zvládá čtyřhlasou sazbu, využívá střídavé a melodické tóny;
- vytvoří předeheru na duchovní píseň se sólovým kolorovaným hlasem;
- realizuje jednoduchou harmonizaci duchovní písně.

2. ročník

- Improvizuje jednoduchou skladbu za využití T, S, D, popř. T, S, D, VI, II atd.;
- žák je schopen zvládnout jednoduché bicinium;
- při improvizaci samostatně využívá možností nástroje k registraci;
- seznámí se se základy generálbasového doprovodu.

3. ročník

- Improvizuje jednoduché preludium v plenu;
- při improvizaci využívá kontrastu jednotlivých strojů, manuálů varhan;
- využívá mimotonální dominanty, terciové příbuznosti;
- uplatňuje zákonitosti snadných hudebních forem (rondo, ABA, ciaccona).

4. ročník

- Samostatně využije pokročilejší harmonické funkce a složitější kadence, využívá alterace;
- používá pedál při improvizaci, a to i pohyblivý;
- při improvizaci využije prodlevu, manuálovou či pedálovou;
- je schopen modulovat z počáteční do cílové tóniny;
- realizuje jednoduchý generálbasový doprovod;
- je schopen samostatně improvizovat s ohledem na stylovost či zadání.

4.1.4 Hra na elektronické klávesové nástroje

Charakteristika

Ve studijním zaměření Hra na elektronické klávesové nástroje se žák seznámí se základy hry na keyboard. Výuka částečně zahrnuje základ dovedností z oblasti klavírní interpretace a současně využívá technických možností elektronických kláves. Směřuje k interpretaci různých stylů a žánrů i z oblasti populární hudby, a to jak sólově, tak v souborech.

4.1.4.3 Učební plány

Hra na elektronické klávesové nástroje - přípravné studium a I. stupeň základního studia

I.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	Minimum hodin za 7 let
Přípravná hra na elektronické klávesové nástroje	1	1								2
Hra na elektronické klávesové nástroje			1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka			1	1	1	1	1			5
Komorní hra Souborová hra						1	1	1	1	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	2	2	3	3	2	2	16
Nepovinné předměty										
Sborový zpěv			2	2	2	2	2	2	2	14

Hra na elektronické klávesové nástroje - II. stupeň základního studia

II.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	Přípravné studium	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	Minimum hodin za 4 let
Hra na elektronické klávesové nástroje	1	1	1	1	1	4
Povinně – volitelné předměty						
Komorní hra Souborová hra		1	1	1	1	4
Nepovinné předměty						
Sborový zpěv		2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku		2	2	2	2	8

4.1.4.4 Učební osnovy

Hra na elektronické klávesové nástroje – přípravné studium

- Žák správně sedí u nástroje a orientuje se na klávesnici;
- hraje jednoduché motivy v celém rozsahu klaviatury;
- rozpozná první dobu, využívá elementární dynamické rozdíly (p–f);
- hraje z paměti nebo podle not jednoduchou skladbu, zahraje říkadlo nebo písničku jednou rukou.

Hra na elektronické klávesové nástroje – I. stupeň základního studia

1. ročník
  - Žák předvede správné návyky – sezení, volná paže;
  - rozliší v obou rukou jednotlivé druhy úhozů (hru portamento, staccato, legato);
  - prokáže schopnost souhry pravé a levé ruky;
  - umí na používaném nástroji nastavit style, voice a tempo.
2. ročník
  - Žák hraje stupnice C, G, D protipohybem přes dvě oktávy, s akordickým doprovodem (harmonická kadence), T5 a obraty;
  - při hře je schopen hrát s metrorytmičkou jednotkou, ovládá funkci intro a ending;
  - rozliší dvoudobé a třídobé metrum;
  - vyjmenuje základní harmonické funkce (T, S, D), použije je při doprovodu jednoduchých písní.

3. ročník
  - Žák hraje durové stupnice do 5 křížků a dvou bé;
  - hraje durové i mollové akordy podle akordických značek;
  - zahraje s učitelem, příp. hráčem na druhý keyboard;
  - využívá metronom při nácvičku skladeb;
  - hraje z listu skladbičky na úrovni 1. ročníku.
4. ročník
  - Žák zahraje mollové stupnice do 3 křížků i bé, zahraje harmonickou kadenci;
  - vytváří septakordy podle akordických značek;
  - samostatně vybírá doprovody skladeb, používá funkce fill in a přechody;
  - udrží svůj part v souhře s učitelem či při doprovodu sólisty.
5. ročník
  - Žák za použití základních harmonických funkcí harmonizuje jednoduché lidové písně;
  - využívá akordické rozklady či jinou figuraci v levé ruce;
  - interpretuje skladby bez automatického doprovodu i skladby s doprovodem, využívá při hře sustain pedál;
  - pozná správnost doprovodné harmonie – rozvoj elementární sluchové sebekontroly;
  - za použití základních harmonických funkcí (T, S, D) harmonizuje jednoduché lidové písně.
6. ročník
  - Žák zahraje stupnice rovně přes dvě oktávy, akord oběma rukama dohromady;
  - orientuje se v základních hudebních stylech, pro tyto styly s pomocí učitele vybere doprovod;
  - interpretuje i populární hudbu;
  - využívá i pokročilejších funkcí nástroje během hry (využití paměťové banky, změny zvuku či doprovodu, multipady...);
  - ve skladbách s automatickým doprovodem využívá funkci stop.
7. ročník
  - Žák čte i hraje složitější akordické značky včetně septakordů;
  - interpretuje skladby různých stylů a žánrů po technické, výrazové i obsahové stránce;
  - při doprovodu jednoduchých písní improvizuje předehru a dohru;
  - používá dle svého hudebního cítění efekty nástroje v závislosti na jeho vybavení.

Hra na elektronické klávesové nástroje – přípravné studium II. stupně

- Žák hraje stupnice, akord s obraty každou rukou zvlášť;
- hraje základní úhozy legato, staccato a portamento;

- orientuje se ve zvucích a jednoduchých stylech, nastaví jejich základní parametry – styl, voice, tempo.

Hra na elektronické klávesové nástroje – II. stupeň základního studia

1. - 2. ročník

- Žák hraje podle akordických značek, používá akordické rozklady či jiné figurace k doprovodu složitějších písní;
- rozliší charakter jednotlivých stylů (latinskoamerické, jazzové, dance, ...) a využívá technické stránky nástroje k jejich stylové interpretaci;
- orientuje se ve skladbách po formální stránce;
- realisticky zhodnotí svůj výkon.

3. – 4. ročník

- Žák ve hře využívá poznatky z poslechu vynikajících nahrávek;
- samostatně nastuduje lehčí skladby různých stylů a žánrů;
- vytváří aranžmá v závislosti na charakteristických rysech hraných stylů, hraje s mp3 (nebo jiným) podkladem;
- konstruktivně ohodnotí svůj i slyšený výkon, dokáže o něm diskutovat.

4.1.5 Hra na housle

Charakteristika

Do studijního zaměření Hra na housle jsou přijímáni žáci od 7 let věku. Pro žáky od 5 let je k dispozici Přípravné studium hry na housle.

V průběhu celého studia se mohou žáci uplatnit v souborové hře nebo případně ve školní kapele. Žáci jsou průběžně seznamováni s literaturou různých stylů a žánrů určenou pro housle. Později se také sami podílí na výběru svého studijního repertoáru. V individuální i kolektivní výuce je přihlíženo k individualitě žáka, rozvoji vrozených dispozic a je respektováno žákovo žánrové zaměření.

Žáci mají možnost se připravit k přijímacím zkouškám na konzervatoře nebo vysoké školy pedagogického zaměření. Získané zkušenosti a dovednosti mohou všichni absolventi uplatnit ve skupinách amatérského typu nebo se nadále věnovat komorní hře.

4.1.5.3 Učební plány

Hra na housle – přípravné studium a I. stupeň základního studia

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							Minimum hodin za 7 let
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	
Přípravná hra na housle	1	1								2
Hra na housle			1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka			1	1	1	1	1			5
Komorní hra Souborová hra						2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	2	2	4	4	3	3	20
Nepovinné předměty										

Sborový zpěv			2	2	2	2	2	2	2	14
--------------	--	--	---	---	---	---	---	---	---	----

Hra na housle - II. stupeň základního studia

II. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	Přípravné studium	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	Minimum hodin za 4 let
Hra na housle	1	1	1	1	1	4
Povinně – volitelné předměty						
Komorní hra Souborová hra		2	2	2	2	8
Nepovinné předměty						
Sborový zpěv		2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku		3	3	3	3	12

4.1.5.4 Učební osnovy

Hra na housle zahrnuje *Hru na nástroj*, *Hru z listu*, *Přípravu k souhře*, *Elementární improvizaci*, které jsou zařazovány do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu. Pedagog na základě individuálních potřeb žáka směřuje k naplnění očekávaných výstupů a klíčových kompetencí. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně nebo ve skupinách maximálně 2 žáků.

Hra na housle – přípravné studium

- Žák aktivně reaguje na podněty učitele;
- vyjmenuje základní části houslí a smyčce;
- zná principy přirozeného držení nástroje a správného houslového postoje;
- rozlišuje jednoduché rytmické hodnoty;
- pokládá prsty levé ruky v základním prstokladu;
- z paměti zahraje jednoduchou píseň (způsobem arco, případně pizzicato) spolu s doprovodným nástrojem.

Hra na housle – I. stupeň základního studia

1. ročník

- žák umí vyjmenovat jednotlivé části houslí a smyčce;
- zdokonaluje přirozené držení nástroje a vlastní uvolněnost při hře;
- pravidelně využívá domácí přípravy na základě domluveného plánu;
- hraje v základním prstokladu dur (individuálně také moll) v základní poloze;
- ovládá elementární druhy smyků: détaché a legato;
- zná principy dělení smyčce, ovládá přechody mezi jednotlivými strunami;
- z paměti zahrnká a zahraje smyčcem jednoduché melodické útvary;
- hraje lidové písně společně s doprovodným nástrojem.

2. ročník

- žák ovládá prstoklady dur a moll na všech strunách, zná názvy jednotlivých tónů v houslovém klíči;
- dbá na tónovou kultivovanost a prohlubuje svoji intonační jistotu;
- využívá ve hře staccato, détaché a legato s přechodem mezi jednotlivými strunami;
- hraje s výraznějším odstíněním dynamiky (p, mf, f, crescendo, decrescendo);
- z paměti hraje lidovou píseň nebo jednoduchou skladbu.

3. ročník

- soustavně dbá na uvolněnou hru, správný postoj, kultivovanost tónu a intonační jistotu;
- hraje všechny typy prstokladů v základní poloze na všech strunách;
- zahraje jednoduché dvojzvuky v kombinaci s prázdnou strunou;
- hraje všemi částmi smyčce se správnou pozicí lokte a uvolněným zápěstím pravé ruky;
- využívá různé druhy smyků (staccato, détaché, legato, martelé, příp. spiccato);
- vnímá náladu skladby, pro její interpretaci volí vhodné dynamické odstíny z paměti hraje delší přednesovou skladbu za klavírního doprovodu.

4. ročník

- žák používá výměnu z první do třetí polohy;
- vnímá náladu skladby, pro její interpretaci volí vhodné výrazové prostředky včetně základních prvků vibrata;
- hraje různé kombinace smyků (včetně řadového staccata);
- popíše jednoduché hudební útvary (sólový koncert, sonáta, etuda);
- pracuje na zručnosti a pružnosti prstů;
- zná principy péče o svůj nástroj, ladí si sám;
- z listu zahraje jednoduchou skladbu.

5. ročník

- žák zdokonaluje intonační jistotu ve třetí poloze, orientuje se v první až páté poloze;
- hraje durové a mollové stupnice přes dvě oktávy s výměnou do třetí polohy;
- hraje uvolněným vibratem;

- aktivně využívá výrazových prostředků (akcenty, dynamika, barva);
- zahraje jednoduché dvojhmaty a melodické ozdoby;
- z paměti zahraje obtížnější skladbu s výměnou do třetí polohy.

6. ročník

- prohlubuje intonační jistotu při hře v polohách, dbá na uvolněné výměny;
- kvalitně zahraje obtížnější druhy smyků včetně jejich kombinací;
- hraje durové a mollové stupnice přes tři oktávy;
- využívá široké škály výrazových prostředků (např. flažolety, melodické ozdoby);
- hraje z paměti obtížnější skladby, využívá v nich hru v polohách.

7. ročník

- žák jistě intonuje v první až páté poloze, využívá plynulých a uvolněných výměn;
- hraje durové a mollové stupnice včetně akordů přes tři oktávy;
- zdokonaluje intonaci ve dvojhmatech;
- při interpretaci skladby využívá iniciativně a kultivovaně široké škály výrazových prostředků;
- interpretačně rozlišuje skladby různých stylových období, využívá při ní různé rychlosti vibrata;
- samostatně nastuduje vybranou skladbu;
- zvládá hru obtížnějších skladeb z listu.

Hra na housle – II. stupeň základního studia

1. ročník

- žák dbá na funkční propracování smyků a vzájemných smykových kombinací;
- uvolněně hraje v rozmezí první až sedmé polohy;
- věnuje se nácviku dvojhmatů (oktávy, tercie, sexty) a jejich využití v etudách a přednesových skladbách;
- zahraje různé kombinace smyků vyšší houslové techniky (sautillé, spiccato);
- poznává jednotlivá stylová období v houslové literatuře.

2. ročník

- žák aktivně navrhuje různé prstokladové, smykové a frázovací varianty;
- efektivně využívá domácí přípravy k samostatnému nacvičení obtížnější přednesové skladby;
- vhodně volí různé výrazové prostředky vzhledem k interpretované skladbě (např. barva tónu, rychlost vibrata, rychlost a intenzita tahu smyčce), vybrané prostředky dokáže obhájit;
- věnuje se poslechu nahrávek předních houslistů;
- je schopen analyzovat své posluchačské a interpretační zkušenosti, vytváří si vlastní názor.

3. ročník

- žák uvolněně hraje v rozmezí první až osmé polohy;
- upevňuje intonační jistotu při hře dvojhmatů, zvládá zahrát akordy přes tři a čtyři struny lomeným způsobem, smyčcovou technikou arpeggio a tři struny najednou;
- dbá na vyspělou tónovou kultivovanost, k jejímu dosažení vědomě využívá správného zapojení levé a pravé ruky;
- využívá prvky virtuózní houslové techniky (např. ricochet, pizzicato levou rukou).

4. ročník

- žák využívá široké spektrum smyků v kvalitním tónovém provedení;
- uvolněně hraje v rozmezí celého hmatníku, intonuje ve dvojhmatech;
- samostatně řeší prstokladové, smykové a výrazové varianty, vědomě jich využívá k dosažení interpretační autentičnosti;
- iniciativně vybírá houslovou literaturu, samostatně ji z paměti nacvičí;
- umí vyjádřit svůj názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů;
- aktivně využívá získaných vědomostí a dovedností.

4.1.6 Hra na violu

Charakteristika

Pro úspěšné přijetí do studijního zaměření Hra na violu je žákům doporučeno nejprve absolvovat alespoň tři roky studia Hra na housle.

V průběhu celého studia se mohou žáci uplatnit v souborové hře nebo případně ve školní kapele. Žáci jsou průběžně seznamováni s literaturou různých stylů a žánrů určenou pro violu. Později se také sami podílí na výběru svého studijního repertoáru. V individuální i kolektivní výuce je přihlíženo k individualitě žáka, rozvoji vrozených dispozic a je respektováno žákovo žánrové zaměření.

Žáci mají možnost se připravit k přijímacím zkouškám na konzervatoře nebo vysoké školy pedagogického zaměření. Získané zkušenosti a dovednosti mohou všichni absolventi uplatnit ve skupinách amatérského typu nebo se nadále věnovat komorní hře.

4.2. Učební plány

Hra na violu – přípravné studium a I. stupeň základního studia

I.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							Minimum hodin za 7 let
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	
Přípravná hra na violu	1	1								2
Hra na violu			1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka			1	1	1	1	1			5
Komorní hra Souborová hra						2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	2	2	4	4	3	3	20
Nepovinné předměty										
Sborový zpěv			2	2	2	2	2	2	2	14

Hra na violu - II. stupeň základního studia

II.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	Přípravné studium	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	Minimum hodin za 4 let
Hra na violu	1	1	1	1	1	4
Povinně – volitelné předměty						
Komorní hra Souborová hra		2	2	2	2	8
Nepovinné předměty						
Sborový zpěv		2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku		3	3	3	3	12

4.1.6.3 Učební osnovy

Hra na violu – I. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák umí vyjmenovat jednotlivé části violy a smyčce;
- zdokonaluje přirozené držení nástroje a vlastní uvolněnost při hře;
- pravidelně využívá domácí přípravy na základě domluveného plánu;
- hraje v základním prstokladu dur (individuálně také moll) v základní poloze;
- ovládá elementární druhy smyků: détaché a legato;
- zná principy dělení smyčce, ovládá přechody mezi jednotlivými strunami;
- z paměti zahrnká a zahraje smyčcem jednoduché melodické útvary;
- hraje lidové písně společně s doprovodným nástrojem.

2. ročník

- Žák ovládá prstoklady dur a moll na všech strunách, zná názvy jednotlivých tónů v altovém klíči;
- dbá na tónovou kultivovanost a prohlubuje svoji intonační jistotu;
- využívá ve hře staccato, détaché a legato s přechodem mezi jednotlivými strunami;
- hraje s výraznějším odstíněním dynamiky (p, mf, f, crescendo, decrescendo);
- z paměti hraje lidovou píseň nebo jednoduchou skladbu.

3. ročník

- Žák soustavně dbá na uvolněnou hru, správný postoj, kultivovanost tónu a intonační jistotu;
- hraje všechny typy prstokladů v základní poloze na všech strunách;

- zahraje jednoduché dvojzvuky v kombinaci s prázdnou strunou;
- hraje všemi částmi smyčce se správnou pozicí lokte a uvolněným zápěstím pravé ruky;
- využívá různé druhy smyků (staccato, détaché, legato, martelé, příp. spiccato);
- vnímá náladu skladby, pro její interpretaci volí vhodné dynamické odstíny;
- z paměti hraje delší přednesovou skladbu za klavírního doprovodu.

4. ročník

- Žák používá výměnu z první do třetí polohy;
- vnímá náladu skladby, pro její interpretaci volí vhodné výrazové prostředky včetně základních prvků vibrata;
- hraje různé kombinace smyků (včetně řadového staccata);
- popíše jednoduché hudební útvary (sólový koncert, sonáta, etuda);
- pracuje na zručnosti a pružnosti prstů;
- zná principy péče o svůj nástroj, ladí si sám;
- z listu zahraje jednoduchou skladbu.

5. ročník

- Žák zdokonaluje intonační jistotu ve třetí poloze;
- hraje durové stupnice přes dvě oktávy s výměnou do třetí polohy;
- hraje uvolněným vibratem;
- aktivně využívá výrazových prostředků (akcenty, dynamika, barva);
- popíše rozdíl mezi houslemi a violou;
- zahraje jednoduché dvojhmaty a melodické ozdoby;
- z paměti zahraje obtížnější skladbu s výměnou do třetí polohy.

6. ročník

- Žák prohlubuje intonační jistotu při hře v polohách, dbá na uvolněné výměny;
- kvalitně zahraje obtížnější druhy smyků včetně jejich kombinací;
- hraje durové a mollové stupnice s výměnou do třetí polohy;
- přečte noty ve violovém (altovém) i houslovém klíči;
- využívá široké škály výrazových prostředků (např. flažolety, melodické ozdoby);
- hraje z paměti obtížnější skladby, využívá v nich hru v polohách.

7. ročník

- Žák jistě intonuje v první až třetí poloze, využívá plynulých a uvolněných výměn;
- hraje durové a mollové stupnice včetně akordů přes dvě oktávy;
- zdokonaluje intonaci ve dvojhmatech;
- při interpretaci skladby využívá iniciativně a kultivovaně široké škály výrazových prostředků;
- interpretačně rozlišuje skladby různých stylových období, využívá při ní různé rychlosti vibrata;
- samostatně nastuduje vybranou skladbu;
- zvládá hru obtížnějších skladeb z listu.

Hra na violu – II. stupeň základního studia

- ročník
  - Žák dbá na funkční propracování smyků a vzájemných smykových kombinací;
  - uvolněně hraje v rozmezí první až páté polohy;
  - věnuje se nácvičku dvojhmatů a jejich využití v etudách a přednesových skladbách;
  - zahrane různé kombinace smyků vyšší violové techniky (sautillé, spiccato);
  - poznává jednotlivá stylová období violové literatury.
-
- ročník
  - Žák aktivně navrhuje různé prstokladové, smykové a frázovací varianty;
  - efektivně využívá domácí přípravy k samostatnému nacvičení obtížnější přednesové skladby;
  - vhodně volí různé výrazové prostředky vzhledem k interpretované skladbě (např. barva tónu, rychlost vibrata, rychlost a intenzita tahu smyčce), vybrané prostředky dokáže obhájit;
  - věnuje se poslechu nahrávek předních violistů;
  - je schopen analyzovat své posluchačské a interpretační zkušenosti, vytváří si vlastní názor.
-
- ročník
  - Žák upevňuje intonační jistotu při hře dvojhmatů, zvládá zahrát akordy přes tři a čtyři; struny lomeným způsobem, smyčcovou technikou arpeggio a tři struny najednou;
  - dbá na vyspělou tónovou kultivovanost, k jejímu dosažení vědomě využívá správného zapojení levé a pravé ruky;
  - bezpečně přechází mezi violovým a houslovým klíčem;
  - využívá prvky virtuózní techniky (např. ricochet, pizzicato levou rukou).
-
- ročník
  - Žák využívá široké spektrum smyků v kvalitním tónovém provedení;
  - uvolněně hraje v rozmezí probraných poloh, intonuje ve dvojhmatech;
  - samostatně řeší prstokladové, smykové a výrazové varianty, vědomě jich využívá k dosažení interpretační autentičnosti;
  - iniciativně vybírá violovou literaturu, samostatně ji z paměti nacvičí;
  - umí vyjádřit svůj názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů;
  - aktivně využívá získaných vědomostí a dovedností.

4.1.7 Hra na violoncello

Charakteristika

Violoncello je smyčcový hudební nástroj s širokým uplatněním v sólové nebo komorní hře – v nejrůznějších seskupeních příbuzných nebo jiných nástrojů. Violoncello je velmi vhodným nástrojem k vytváření intonačních návyků (rozlišení tzv. čistého nebo falešného znění tónů), což je v oblasti hudebního umění jeden z nejdůležitějších základních pojmů. Při studiu lze doporučit kombinaci především s hrou na klávesové nástroje.

4.1.7.3 Učební plány

Hra na violoncello - přípravné studium a I. stupeň základního studia

I.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku										
	Přípravné studium		Základní studium								Minimum hodin za 7 let
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.		
Přípravná hra na violoncello	1	1									2
Hra na violoncello			1	1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka			1	1	1	1	1				5
Komorní hra Souborová hra						2	2	2	2		8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	2	2	4	4	3	3		20
Nepovinné předměty											
Sborový zpěv			2	2	2	2	2	2	2	2	14

Hra na violoncello - II. stupeň základního studia

II.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	Přípravné studium	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	Minimum hodin za 4 let
Hra na violoncello	1	1	1	1	1	4
Povinně – volitelné předměty						
Komorní hra Souborová hra		2	2	2	2	8
Nepovinné předměty						
Sborový zpěv		2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku		3	3	3	3	12

4.1.7.4 Učební osnovy

Hra na violoncello – přípravné studium

1. – 2. ročník

- Žák zná a pojmenuje základní části nástroje, zná správné držení těla a nástroje při hře správně drží smyčec, hraje v základní poloze, zná základní smyky.

Hra na violoncello – I. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák zná a pojmenuje základní části nástroje, zná správné držení těla a nástroje při hře;
- správně postaví levou ruku, hraje pizzicato;
- předvede správné držení smyčce a tah po prázdných strunách, dokáže sloučit úkony obou rukou;
- zahraje v základní poloze, zná pojmy lubová poloha a široká poloha;
- zahraje smyčcem ve všech částech a používá základní smyky (détaché, staccato, legato).

2. ročník

- Žák dokáže hrát v široké poloze;
- dokáže hrát všemi částmi smyčce, plynule používá základní smyky, plynule vyměňuje smyky;
- kontroluje uvolnění pravé ruky, odlišuje hru forte a piano;

- zahraje stupnici a akord, hraje z listu.

3. ročník

- Žák dokáže při hře kontrolovat uvolněné držení obou rukou;
- zahraje s intonační i rytmickou jistotou v základní a v rozšířené poloze;
- orientuje se v lubové poloze;
- zahraje durové stupnice přes dvě oktávy;
- s pomocí učitele naladí nástroj;
- použije při hře dynamické odstínění, zahraje z paměti.

4. ročník

- Žák dokáže použít vibrato, uplatňuje výraznější dynamické odstíny a plynulé přechody mezi nimi;
- orientuje se na hmatníku v dosud probraných polohách, předvede výměnu ze základní do lubové polohy;
- zahraje přirozené flažolety, hraje stupnice dur a moll ve 2 oktávách.

5. ročník

- Žák dokáže s jistotou pohybovat levou rukou po hmatníku;
- přečte notový zápis v tenorovém a houslovém klíči;
- zahraje rozsáhlejší hudební formy a skladby různých stylových období.

6. ročník

- Žák dokáže samostatně naladit nástroj;
- dokáže při nácvičce skladeb využívat samostatně intonační, rytmickou a tónovou sebekontrolu;
- předvede plynulé výměny poloh;
- plynule čte notový zápis v tenorovém a houslovém klíči;
- zná a používá tzv. palcovou polohu, zahraje snazší stupnice přes tři oktávy;
- osvojí si používání vibrata i ve vyšších polohách.

7. ročník

- Žák dokáže samostatně nacvičit skladby na vystoupení;
- samostatně navrhne prstoklady, dynamiku nebo frázování;
- dokáže vhodně využít vibrato a všech svých smykových dovedností.

Hra na violoncello – II. stupeň základního studia

Přípravný ročník

- Žák zná a pojmenuje základní části nástroje, zná správné držení těla a nástroje při hře;
- správně drží smyčec, orientuje se na hmatníku;
- zahraje v široké poloze, předvede výměnu ze základní do lubové polohy;

- dokáže hrát všemi částmi smyčce, plynule používá základní smyky, plynule vyměňuje smyky.

1. ročník

- Žák pohotově předvede hru v palcové poloze a výměny poloh;
- používá dvojhmaty a prvky chromatiky;
- kontroluje intonaci i ve vyšších polohách, dobře se orientuje na hmatníku.

2. – 4. ročník

- Žák prakticky využívá všech znalostí a dovedností dosud dosažených,
- zahraje všechny stupnice dur i moll ve 3 oktávách s rozloženým akordem,
- zahraje a samostatně procvičuje smyky spiccato, saltando a jiné smyky používané v orchestrální hře,
- zvolí vhodný druh vibrata pro vyjádření různých charakterů,
- dokáže samostatně studovat přednesové skladby různých stylových období, pohotově hraje z listu.

4.1.8 Hra na kytaru

Charakteristika

Hra na kytaru zahrnuje *Hru na nástroj, Hru z listu, Přípravu k souhře, Elementární improvizaci*, které jsou zařazovány do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu. Pedagog na základě individuálních potřeb žáka směřuje k naplnění očekávaných výstupů a klíčových kompetencí. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně nebo ve skupinách maximálně 2 žáků.

4.1.8.3 Učební plány

Hra na kytaru – přípravné studium a I. stupeň základního studia

I.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							Minimum hodin za 7 let
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	
Přípravná hra na kytaru	1	1								2
Hra na kytaru			1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka			1	1	1	1	1			5
Komorní hra Souborová hra						1	1	1	1	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	2	2	3	3	2	2	16
Nepovinné předměty										
Sborový zpěv			2	2	2	2	2	2	2	14

4.1.8.4 Učební osnovy

Hra na kytaru – přípravné studium

1. ročník

- Žák zahraje rytmizované říkanky na prázdných strunách s doprovodem učitele;
- v pravé ruce používá techniku apoyando;
- s pomocí učitele zvládne správné držení nástroje a polohu pravé ruky;
- orientuje se v notovém zápise v rozsahu prázdných strun;
- zahraje krátké rytmické cvičení v taktu 2/4 nebo 3/4 složené z not čtvrt'ových, půlových a osminových (na prázdných strunách);
- s pomocí učitele umí správně postavit prst levé ruky na strunu;
- zahraje rytmizovaná říkadla s použitím jednoho prstu levé ruky, převážně bez not.

2. ročník

- Žák zahraje jednoduchou píseň v 1. poloze z paměti;
- používá techniku apoyando i tirando v základních rytmických kombinacích;
- na vyzvání učitele zvládne správné postavení prstu levé ruky na strunu;
- orientuje se na hmatníku v 1. poloze;
- zahraje krátké melodické cvičení (bez použití chromatiky);
- rozlišuje základní rytmické figurace, složené z not i pomlk osminových, čtvrt'ových a půlových.

Hra na kytaru – I. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák zahraje jednohlasou píseň v 1. poloze na všech strunách z paměti;
- samostatně rozliší noty a pomlky čtvrt'ové, půlové i osminové;
- v drobných cvičeních ovládá elementární rytmické figurace včetně synkopy a tečky za notou;
- osvojil si hru s rytmickými slabikami a vyslovuje je rytmicky správně
- hraje melodie na hmatníku v 1. poloze včetně základní chromatiky;
- na vyzvání učitele zvládne správné držení pravé i levé ruky a správné pokládání prstů levé ruky (tzn. k pražci a na špičku prstu);
- zahraje z listu snadnou jednohlasou píseň ve středním tempu;
- používá elementární dvojhlas s využitím prázdných strun;
- hraje doprovody písní v durových tóninách podle zjednodušených akordových značek (v rozsahu 3-4 strun)

2. ročník

- Žák zahraje středně obtížnou dvojhlasou skladbu v 1. poloze z paměti;
- hraje melodie na hmatníku v 1. a 2. poloze;
- umí používat techniku apoyando i tirando;

- doprovodí jednoduchou píseň v durové tónině hrou podle akordických značek
- (zatím pouze v rámci zákl. harmonických funkcí, bez barré);
- dokáže zahrát několik skladbiček, ve kterých vyjadřuje náladu skladby změnami v dynamice i tempu (p, mf, f);
- z listu zahraje jednohlasou melodii s doprovodem na prázdných strunách;
- hru podle akordových značek obohatil o zjednodušené akordy moll;
- podle svých možností hraje doprovody písní v rozsahu všech strun
- hraje stupnice dur do 4#.

3. ročník

- Žák zahraje drobnou vícehlasou skladbu (z not nebo z paměti);
- využívá základní návyky a dovednosti (správně drží nástroj a osvojil si přirozené postavení obou rukou);
- ovládá základní úhozovou techniku apoyando i tirando v různých kombinacích a při hře ji vhodně uplatňuje;
- vědomě kontroluje správné pokládání prstů levé ruky tak, aby nenarušoval vedení melodické linky nežádoucím zkracováním tónu;
- umí vyjádřit náladu skladby elementárními výrazovými prostředky (p, mf, f, SP, ST);
- umí doprovodit píseň podle akordických značek (zatím bez použití barré);
- hraje stupnice dur i moll do 4#
- zahraje snadné duo s druhým nástrojem.

4. ročník

- Žák zahraje drobnější skladbičky různých stylů a žánrů (z not nebo z paměti);
- zvládne orientaci na hmatníku alespoň do 5. polohy na melodických strunách;
- využije při hře malé barré;
- seznámil se s technikou hry legato (zatím převážně v kombinaci s prázdnou strunou)
- elementární výrazové prostředky obohatil o plynulé crescendo, decrescendo a ritardando;
- při doprovodu podle akordických značek samostatně volí vhodnou rytmizaci;
- spolupracuje s učitelem při dotváření prstokladů;
- umí si sám naladit nástroj s pomocí elektronické ladičky;
- hraje stupnice dur i moll do 5# a 2b.

5. ročník

- Žák zahraje skladby různých stylů a žánrů (z not nebo z paměti);
- zvládne orientaci na hmatníku do 9. polohy na melodických strunách;
- seznámil se s technikou hry velkého barré a podle svých fyziologických možností ji uplatňuje při hře;
- techniku hry legato obohatil o další prstové kombinace a používá legato vzestupné i sestupné;
- používá techniku arpeggio v různých prstokladových kombinacích ve středním tempu;
- rozpozná v notovém zápisu základní akordy dur i moll a umí je označit akordickými značkami;

- analyzuje malou písňovou formu a vyjadřuje ji vhodným frázováním;
- hraje stupnice dur i moll do 5# a 2b včetně kadence (T, S, D7).

6. ročník

- Žák hraje skladby různých období a žánrů a používá adekvátní výrazové prostředky (pp až ff, crescendo, decrescendo, synkopa, jednoduché ozdoby);
- ovládá orientaci na hmatníku do 12. polohy (minimálně na mel. strunách);
- dbá na tónovou kulturu své hry;
- rozumí pojmům transpozice, akcent, arpeggio, triola a dokáže je použít při hře;
- začal používat techniku legato v pokročilejším stupni obtížnosti;
- hru barré uplatňuje i při doprovodu podle akordických značek;
- hraje typové stupnice v rozsahu 2 oktáv s kadencemi (včetně barré).

7. ročník

- Žák ovládá základní nástrojovou techniku střední obtížnosti (apoyando, arpeggio., tirando., barré, legato) v rychlejším tempu a složitějších rytmických kombinacích;
- k vyjádření nálady skladby volí přiměřené výrazové prostředky a hraje s tónovou kulturou;
- je schopen naladit si nástroj a vyměnit struny;
- hraje plynule v rozsahu celého hmatníku;
- orientuje se v notovém zápise i ve složitějších rytmech;
- zahraje z listu drobnou skladbu na úrovni 3. ročníku;
- na vyzvání učitele dotváří optimální prstoklady podle svých možností a hraje rozšířené kadence.

4.1.9 Hra na příčnou flétnu

Charakteristika

Do studijního zaměření Hra na příčnou flétnu jsou obvykle přijímáni žáci po předchozí průpravě na zobcovou flétnu nebo fyzicky vyspělejší žáci. V průběhu celého studia se mohou žáci uplatnit v souborové hře. Žáci jsou průběžně seznamováni s literaturou různých stylů a žánrů určenou pro příčnou flétnu. Později se také sami podílí na výběru svého studijního repertoáru. V individuální i kolektivní výuce je přihlíženo k individualitě žáka, rozvoji vrozených dispozic a je respektováno žákovo žánrové zaměření. Žáci mají možnost se připravit k přijímacím zkouškám na konzervatoře nebo vysoké školy pedagogického zaměření. Získané zkušenosti a dovednosti mohou všichni absolventi uplatnit ve skupinách amatérského typu nebo se nadále věnovat komorní hře.

Hra na příčnou flétnu zahrnuje *Hru na nástroj*, *Hru z listu*, *Přípravu k souhře*, *Elementární improvizaci*, které jsou zařazovány do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu. Pedagog na základě individuálních potřeb žáka směřuje k naplnění očekávaných výstupů a klíčových kompetencí. Žáci jsou v hodinách vyučováni individuálně nebo ve skupinách maximálně 2 žáků.

4.1.9.3 Učební plány

Hra na příčnou flétnu - Přípravné studium a I. stupeň základního studia

I.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	
Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka			1	1	1	1	1			5
Komorní hra Souborová hra						1	1	1	1	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	2	2	3	3	2	2	16
Nepovinné předměty										
Sborový zpěv			2	2	2	2	2	2	2	14

Hra na příčnou flétnu - II. stupeň základního studia

II.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	Přípravné studium	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	Minimum hodin za 4 let
Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	1	4
Povinně – volitelné předměty						
Komorní hra Souborová hra		1	1	1	1	4
Nepovinné předměty						
Sborový zpěv		2	2	2	2	8

4.1.9.4 Učební osnovy

Hra na příčnou flétnu - I. stupeň základního studia

1. ročník

- žák drží správně a přirozeně nástroj;
- tvoří tón co nejznělejší způsobem;
- hraje v rozsahu D1 - Es2;
- vydržuje tóny alespoň na 4 doby;
- projevuje svou hudebnost hrou jednoduchých melodií a národních písní;
- orientuje se v 2/4, 3/4 a 4/4 rytmu.

2. ročník

- žák zná správné držení nástroje a postoj při hře;
- prohlubuje a prodlužuje dechovou výdrž;
- zvládá hmaty v rozsahu D1 - F2;
- využívá znělejší tón;
- nadechuje se podle hudebních frází, které mu poradí pedagog;
- hraje s učitelem a klavírním doprovodem;
- orientuje se v 3/8, 6/8 a tečkovaném rytmu.

3. ročník

- žák drží správně tělo při hře;
- využívá větší kapacitu plic;
- zvládá hmaty v rozsahu C1 - H2;
- hraje skladby rozdílných charakterů;
- dbá na dobrou souhru s klavíristou a dalším hráčem;

- orientuje se 2/2, 4/2 a ostatních běžně používaných rytmech.

4. ročník

- žák má pokročilejší techniku dechu a tónu;
- má rychlejší prstovou techniku;
- zvládá hmaty v rozsahu C1 - D3;
- používá dynamiku ve zvládnutém rozsahu nástroje;
- hraje skladby různých stylových období.

5. ročník

- žák hraje cvičení na hbitější prstovou a jazykovou techniku;
- prohlubuje a prodlužuje dechové dispozice;
- hraje zvučnějším a barevnějším tónem;
- zvládá hmaty v rozsahu C1 - F3;
- zvládá základní flétnový repertoár.

6. ročník

- žák hraje v komorním souboru nebo orchestru, případně spolupracuje ve hře s učitelem;
- hraje skladby z listu;
- zvládá hmaty v rozsahu C1 - A3;
- všechny své schopnosti ve hře na nástroj rozšíří (dynamika, prstová a jazyková technika, repertoár napříč žánry).

7. ročník

- žák ovládá dobře hru na nástroj;
- hraje znělým tónem v rozsahu nástroje;
- na absolventské vystoupení připraví skladby několika stylových období;
- je platným hráčem komorního souboru nebo orchestru;
- zvládá hmaty celého rozsahu nástroje.

Hra na příčnou flétnu - II. stupeň základního studia

1. ročník

- žák vylepšuje své technické a výrazové dovednosti ve hře;
- samostatně přistupuje k nácvičce nové skladby;
- zvučný a vyrovnaný ozev v celém rozsahu nástroje;
- je schopen rytmicky a melodicky obměňovat zadanou melodii.

2. ročník

- žák samostatně nastuduje zápis nové skladby;

- zvládá jednoduché i dvojité staccato;
- orientuje se ve všech melodických ozdobách;
- hraje stupnice v celém rozsahu nástroje v rytmických a melodických variacích.

3. ročník

- žák stále kultivuje tón do větších dynamických odstínů;
- pracuje na prodloužení dechu;
- pracuje na zběhlosti prstů a rychlosti jazyka ve staccatu;
- pracuje s technikami hry 20. století;
- rozšiřuje repertoár o hru barokních skladeb a hudbu 20. století.

4. ročník

- žák je schopen hrát skladby všech stylových období;
- využívá základní prvky improvizace;
- završí své dosavadní studium absolventským vystoupením sólovým a v komorním seskupení.

4.1.10 Hra na zobcovou flétnu

Charakteristika

Do studijního zaměření Hra na zobcovou flétnu jsou přijímáni žáci od 7 let věku. Pro žáky od 5 let věku je k dispozici Přípravné studium hry na zobcovou flétnu.

V individuální výuce je žák veden ve hře na sopránovou zobcovou flétnu, ve vyšším věku je seznamován s dalšími zobcovými flétnami. V průběhu celého studia se mohou žáci uplatnit v souborové hře nebo ve školní kapele. Žáci jsou průběžně seznamováni s literaturou různých stylů a žánrů určenou pro zobcové flétny. Později se také sami podílí na výběru svého studijního repertoáru. V individuální i kolektivní výuce je přihlíženo k individualitě žáka, rozvoji vrozených dispozic a je respektováno žákovo žánrové zaměření. Žáci mají možnost se připravit k přijímacím zkouškám na konzervatoře nebo vysoké školy pedagogického zaměření. Získané zkušenosti a dovednosti mohou všichni absolventi uplatnit ve skupinách amatérského typu nebo se nadále věnovat komorní hře.

Hra na zobcovou flétnu zahrnuje *Hru na nástroj, Hru z listu, Přípravu k souhře, Elementární improvizaci*, které jsou zařazovány do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu. Pedagog na základě individuálních potřeb žáka směřuje k naplnění očekávaných výstupů a klíčových kompetencí. Žáci jsou v hodinách vyučováni individuálně nebo ve skupinách maximálně 2 žáků.

4.1.10.3 Učební plány

Hra na zobcovou flétnu - Přípravné studium a I. stupeň základního studia

I.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	Minimum hodin za 7 let
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka			1	1	1	1	1			5
Komorní hra Souborová hra						1	1	1	1	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	2	2	3	3	2	2	16
Nepovinné předměty										
Sborový zpěv			2	2	2	2	2	2	2	14

Hra na zobcovou flétnu - II. stupeň základního studia

II.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	Přípravné studium	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	Minimum hodin za 4 let
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	4
Nepovinné předměty						
Komorní hra Souborová hra		1	1	1	1	4
Volitelné předměty						
Sborový zpěv		2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku		2	2	2	2	8

4.1.10.4 Učební osnovy

Hra na zobcovou flétnu – přípravné studium

- Žák pojmenuje základní části nástroje;
- vytleská předvedený rytmický úryvek;
- rozezná výškový rozdíl dvou předebraných tónů podle sluchu;
- rozpozná podle sluchu vysokou, hlubokou a střední polohu nástroje;
- hraje v diatonickém rozsahu G1-D2.

Hra na zobcovou flétnu – I. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák dbá na správné dýchání¹³;
- zaujme správné postavení při hře, ovládá správné držení nástroje;
- tvoří tón co nejnějším způsobem;
- hraje v diatonickém rozsahu C1-D2;
- hraje jednoduché lidové písně;
- je schopen samostatné domácí přípravy dle pokynů a doporučení pedagoga.

2. ročník

- Žák hraje v diatonickém rozsahu C1-G2;
- orientuje se ve 4/4, 2/4 a 3/4 taktu;
- zahraje jednoduchou skladbu s doprovodem jiného nástroje;
- rozliší hru tenuto, legato, staccato;
- hraje jednoduché lidové písně podle sluchu.

3. ročník

- Žák použije základní technické prvky hry (nasazení a ukončení tónu, prstová technika, kvalitní tón);
- hraje durové stupnice do 2# a 2b;
- hraje rytmicky složitější skladby (synkopa, tečkovaný rytmus) s doprovodem jiného nástroje;
- orientuje se v notovém zápisu a zvládá jeho správnou reprodukci;
- vnímá náladu skladby a tuto náladu vyjádří a interpretuje elementárními výrazovými prostředky;
- hraje z paměti dle svých individuálních schopností.

4. ročník

- Žák je schopen techniky hry portamento, legato, staccato v obtížných polohách;
- zvládá zahrát přesné nasazení s prstovou technikou;
- rozliší dynamiku piano, mezzoforte, forte;
- hraje durové stupnice do 3# a 3b;

- zvládá zahrát již skladby v rychlejších tempech;
- hraje skladby i v osminových taktech 3/8, 6/8.

5. ročník

- Žák rozliší další druhy zobcových fléten;
- tvoří kvalitní tón v celém rozsahu nástroje;
- použije složitější rytmické a artikulační modely;
- dokáže podle svých možností zvolit vhodné tempo a dynamiku pro vybranou skladbu;
- ovládá chromatický rozsah C1-C3;
- hraje durové stupnice do 4# a 4b;
- interpretuje skladby současné i jiného hudebního období.

6. ročník

- Žák ovládá pomocné hmaty;
- je schopen hrát melodické ozdoby;
- má cit pro dynamické a rytmické změny v rámci skladby;
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností.

7. ročník

- Žák ovládá hru vybraných durových a mollových stupnic a dokáže v těchto tóninách transponovat;
- jednoduché melodie nebo lidové písně;
- ovládá všechny durové a mollové stupnice včetně T5, D7 a Zm7;
- zapojuje se do souborové hry a je vnímavý vůči ostatním hráčům;
- zvládá zahrát koncerty a sonáty.

Hra na zobcovou flétnu – II. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák uplatní všechny doposud získané znalosti a dovednosti;
- dokáže zahrát vybrané tóny v 3. oktávě (i pomocí zakrytí);
- dokáže samostatně kontrolovat kvalitu tónu, brániční dýchání a intonaci v celém rozsahu nástroje;
- bezpečně se orientuje v notovém zápise;
- je schopen samostatného výběru skladby, odpovídající jeho kvalitám.

2. ročník

- Žák dokáže zahrát všechny tóny v 3. oktávě (i pomocí zakrytí);
- disponuje technickou vybaveností, která mu dovoluje hrát skladby náročnější technické úrovně;
- umí používat vhodné interpretační prostředky různých slohových období;
- volí vhodnou dynamiku, tempo a agogické změny;

- aktivně se zapojuje do hudebních souborů různého žánru podle svého zájmu.

3. ročník

- Žák ovládá pohotovost při hře z listu, hudební paměť a představivost;
- zvládá techniku melodického zdobení v barokních skladbách;
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu;
- podílí se na výběru nových skladeb na základě vlastních preferencí;
- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky, dýchání, frázování, výrazu při nácvičce a interpretaci skladeb.

4. ročník

- Žák je schopný sám technicky i hudebně zpracovat vybranou skladbu;
- má přehled o flétnovém repertoáru v celé jeho šíři;
- využívá základní prvky improvizace;
- využívá svých posluchačských i interpretačních zkušeností a získaných hudebních dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb dle vlastního výběru.

4.1.11 Hra na klarinet

Charakteristika

Hra na klarinet připravuje hráče, kteří najdou široké uplatnění v sólové hře (od klasických koncertů po skladby soudobých autorů), komorní hudbě (od dechových duet až po menší komorní soubory). Klarinet je standardní součástí komorních i symfonických orchestrů a hraje důležitou roli v mnoha hudebních žánrech (klasická hudba, jazz, dechová hudba atd.). Dle vyspělosti žáka volíme studium na Es-klarinet nebo B-klarinet. První jmenovaný typ klarinetu je vhodný pro žáky, kteří nemohou vzhledem k velikosti rukou a celkové tělesné konstituci hrát na B-klarinet obsáhnout. Výuce může předcházet hra na zobcovou flétnu nebo jiný hudební nástroj. Samotný klarinet může být zároveň též přípravou ke hře na saxofon.

4.1.11.3 Učební plány

Hra na klarinet – přípravné studium a I. stupeň základního studia

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							Minimum hodin za 7 let
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	
Hra klarinet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka			1	1	1	1	1			5
Komorní hra Souborová hra						1	1	1	1	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	2	2	3	3	2	2	16
Nepovinné předměty										
Sborový zpěv			2	2	2	2	2	2	2	14

Hra na klarinet – II. stupeň základního studia

II.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	Přípravné studium	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	Minimum hodin za 4 let
Hra na klarinet	1	1	1	1	1	4
Nepovinné předměty						
Komorní hra Souborová hra		1	1	1	1	4
Volitelné předměty						
Sborový zpěv		2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku		2	2	2	2	8

4.1.11.4 Učební osnovy

Hra na klarinet – přípravné studium

- Žák pojmenuje jednotlivé díly nástroje a nástroj samostatně složí a rozloží, popíše provedení základní údržby nástroje a plátku po jeho použití;
- předvede při hře na správné držení nástroje;
- nasadí tón jazykem, zahraje jednoduché melodie a písně z not nebo z paměti;
- orientuje se v notové osnově v houslovém klíči v rozsahu, který používá při hře;
- udrží svoji melodickou linku při hře s dalším nástrojem, je schopný sólového vystoupení na veřejnosti.

Hra na klarinet - I. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák pojmenuje jednotlivé díly nástroje a nástroj samostatně složí a rozloží;
- popíše základní údržbu nástroje a plátku po jeho použití;
- předvede při hře správné držení nástroje, postavení rukou a je schopný sebekontroly
- nasadí tón jazykem;
- zahraje stupnici F dur a G dur v šalmajovém rejstříku v rozsahu jedné oktávy;
- zahraje jednoduché melodie a písně z not nebo z paměti v rozsahu tónů e - b1, s využitím détaché a legata;
- orientuje se v notové osnově v houslovém klíči v rozsahu, který používá při hře;
- udrží svoji melodickou linku při hře s dalším nástrojem, je schopný sólového vystoupení na veřejnosti.

2. ročník

- Žák zahraje stupnice C dur, F dur a G dur + T5 velkým rozkladem, zahraje vydržované tóny stupnice z forte do piano s důrazem na intonační vyrovnanost;
- předvede malíkové hmaty levé a pravé ruky;
- koriguje intonaci při hře s učitelem v unisonu, příp. v jednoduchých dvojhlasích;
- při hře využije základní dynamické odstíny (f + mf);
- orientuje se v notové osnově v houslovém klíči a naučené tóny (do e2) zapíše do notové osnovy;
- zahraje z paměti lidovou píseň nebo skladbu s doprovodem klavíru;
- reprodukuje jednoduchý melodický úryvek podle sluchu od daného tónu.

3. ročník

- Žák hraje stupnice dur a moll do 1# a 1b + T5 velkým a malým rozkladem v rozsahu tónů e-a2;
- dokáže samostatně naladit nástroj a samostatně vybrat vhodný plátek;
- zahraje z listu píseň nebo skladbu přiměřené technické obtížnosti;
- využije základní stupně dynamiky (forte, mezzoforte, piano);
- dovede zahrát rytmické útvary (synkopu, trioly, noty šestnáctinové);
- reprodukuje složitější melodický úryvek podle sluchu od daného tónu;
- interpretuje skladbičky jiných hudebních žánrů (pop, jazz apod.);
- objasní rozdíly a zahraje melodické ozdoby (příraz, nátryl).

4. ročník

- Žák hraje stupnice dur a moll do 2# a 2b + T5 velkým a malým rozkladem v rozsahu do d3 s využitím probraných artikulací, hraje staccato s důrazem na rytmickou přesnost;
- zahraje probrané melodické ozdoby (opora, trylek, skupinka);
- zahraje z listu píseň nebo skladbu v tóninách do 2# nebo 2b;
- uplatí širší škálu dynamických odstínů, zejména crescendo a decrescendo;
- zahraje rytmicky přesně tečkovaný rytmus;
- transponuje lidové písně o velkou sekundu výš (in C).

5. ročník

- Žák zahraje stupnice dur a moll do 2# a 2b + T5 (velký a malý rozklad), D7 (velkým rozkladem) v rozsahu do e3;
- zahraje melodickou ozdobu obal;
- transponuje lidové písně o velkou sekundu a čistou oktávu z původních tónin (B, C);
- předvede čtení a hru drobnějších notových hodnot (noty dvaatřicetinové apod.) při hře přednesových skladeb;

6. ročník

- Žák zahraje stupnice dur a moll do 3# a 3b + T5, velkým a malým rozkladem, D7, Zm7 velkým rozkladem v rozsahu do f3;
- nastuduje samostatně obsahově jednodušší skladby;
- vytvoří si vyhovující prstoklad s využitím pomocných hmatů;
- samostatně si rozvrhne nádechy v přednesových skladbách.

7. ročník

- Žák využije rozsah celého nástroje, plynule a s jistotou přechází do všech tónových poloh s uplatněním hry détaché, portamento, staccato, legato
- podílí se výběrem skladeb na přípravě a dramaturgii absolventského koncertu;
- předvede transpozici složitějších melodií in C;
- zahraje všechny stupnice dur a moll do 4# a 4b + T5, D7, Zm7 velkým a malým rozkladem v daném rozsahu;
- zná teoreticky a dovede zahrát pentatonickou a bluesovou stupnici (C, G, F, D).

Hra na klarinet - přípravný ročník pro žáky bez předběžné hudební přípravy pro II. stupeň základního studia

- Žák pojmenuje jednotlivé díly nástroje a dovede nástroj samostatně složit a rozložit provede základní údržbu nástroje a plátku po jeho použití;
- dbá při hře na správné držení nástroje, postavení rukou a je schopný sebekontroly;
- použije při hře pravého i levého malíčku;
- nasadí tón jazykem;
- orientuje se v notové osnově v houslovém klíči a naučené tóny dokáže zapsat do notové osnovy;
- hraje jednoduché melodie a písně z not nebo z paměti, v rozsahu tónů e-b1, s využitím détaché a legata;
- při hře využívá základní dynamické odstíny forte, mezzoforte;
- zahraje vydržované tóny stupnice z forte do piana s důrazem na intonační vyrovnanost;
- koriguje intonaci při hře s učitelem unisono, příp. v jednoduchých dvojhlasích;
- reprodukuje jednoduchý melodický úryvek podle sluchu od daného tónu.

Hra na klarinet – II. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák hraje všechny stupnice dur a moll do 4# a 4b + T5 , D7 a Zm7 v rychlejším tempu;
- zahraje chromatickou stupnici a dovede ji zapsat;

- interpretuje skladby různých slohových období – klasické, romantické i soudobé.

2. ročník

- Žák vysvětlí způsob akordické improvizace a prakticky ji provede v celých či půlových hodnotách na terciích nebo základních kvintakordech a septakordech z kadence nejobvyklejších tónin;
- pracuje samostatně s barvou a kvalitou tónu;
- provede drobnou úpravu tvrdšího či měkčího plátku.

3. ročník

- Žák rozpozná oblast vlastní seberealizace, samostatně se v ní zdokonaluje a obstarává studijní materiál;
- zahraje celotónovou stupnici;
- vytvoří druhý hlas k jednoduché lidové písni;
- uplatní improvizaci ve formě dvanáctitaktového blues s využitím pentatoniky a bluesové stupnice v C, G, F, D.

4. ročník

- Žák uplatní všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje;
- orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování, výrazu při nácviu a interpretaci skladeb;
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí; využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru.

4.1.12 Hra na saxofon

Charakteristika

Saxofon je nepostradatelný nástroj v taneční, swingové, jazzové hudbě. Dá se využít i v sólové, komorní, klasické i orchestrální hudbě. Na naší škole vedeme žáky k praktickým hráčským dovednostem tak, aby se mohli uplatnit ve všech zmiňovaných stylech a žánrech. Přípravným nástrojem ke hře na klarinet je sopránová zobcová flétna. V rámci studia žáci hrají i v komorních a orchestrálních uskupeních.

4.1.12.3 Učební plány

Hra na saxofon – přípravné studium a I. stupeň základního studia

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	
Hra na saxofon			1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka			1	1	1	1	1			5
Komorní hra Souborová hra						1	1	1	1	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	2	2	3	3	2	2	16
Nepovinné předměty										
Sborový zpěv			2	2	2	2	2	2	2	14

Hra na saxofon – II. stupeň základního studia

II. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	Přípravné studium	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	Minimum hodin za 4 let
Hra na saxofon	1	1	1	1	1	4
Povinně – volitelné předměty						
Komorní hra Souborová hra		1	1	1	1	4
Nepovinné předměty						
Sborový zpěv		2	2	2	2	8

4.1.12.4 Učební osnovy

Hra na saxofon – přípravné studium

- Žák popíše části nástroje, sestaví a rozloží nástroj;
- nasadí plátek na hubičku;
- předvede základní zásady hry na nástroj (držení nástroje, postoj, nátisk, tvorba tónu).

Hra na saxofon – I. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák hraje vydržované tóny;
- hraje v celých, půlových a čtvrt'ových hodnotách;
- hraje v rozsahu c1-g 2;
- hraje v daném rozsahu stupnice do 1#, 1b + T5;
- interpretuje jednoduché skladby v rozsahu 2-3 řádků notového zápisu (rozlišného charakteru);
- zahraje z paměti jednoduchá cvičení v rozsahu 1-2 minut.

2. ročník

- Žák vysvětlí základní dynamická označení (p, mf, f);
- hraje v rozsahu c1-c 3;
- zahraje v daném rozsahu stupnice 2#, 2b + T5;
- hraje v celých, půlových, čtvrt'ových a osminových hodnotách zahraje stupnici nasazovaně, legato, staccato;
- zahraje přednesové skladby s doprovodem v rozsahu 2-3 minut;

3. ročník

- Žák zahraje drobnější rytmické hodnoty (šestnáctinové);
- hraje v daném rozsahu stupnice do 3#, 3b + T5;
- zahraje základní melodické ozdoby (nátryl, trylek) v přednesové skladbě;
- hraje s doprovodem nebo jiným nástrojem v rozsahu 3-4 minut.

4. ročník

- Žák hraje intonačně čistě, doladuje;
- hraje z paměti stupnice do 4#, 4b (dur, moll) + T5, D7;
- zahraje z listu jednoduchá cvičení;
- předvede artikulační cvičení v různých rytmických obměnách;
- zahraje další metroritmické útvary (synkopa, triola, tečkovaný rytmus) v přednesové skladbě;
- frázuje v hudbě jazzové, swingové, populární;
- interpretuje přednesové skladby různých žánrů v rozsahu 4-5 minut.

5. ročník

- Žák hraje z paměti stupnice do 5#, 5b + T5, D7 (dur i moll);
- zahraje chromatickou stupnici;
- zahraje obtížnější skladby z listu;
- vlastními slovy popíše svůj výkon;
- využívá výrazové prostředky v hudbě jazzové, swingové.

6. ročník

- Žák využije své výrazové a technické schopnosti při hře na nástroj;
- hraje z paměti stupnice do 6#, 6b + T5, D7 (dur i moll);
- hraje obtížnější etudy, přednesové skladby v rozsahu 5-6 minut;
- vysvětlí k čemu se používají vedlejší hmaty a zároveň předvede;
- zhodnotí svůj výkon a výkon ostatních.

7. ročník

- Žák předvede swingové frázování;
- interpretuje obtížnější etudy a přednesové skladby v rozsahu 6-7 minut;
- zhodnotí a porovná svůj výkon s ostatními spolužáky;
- vymyslí jednoduchou improvizaci.

Hra na saxofon – II. stupeň základního studia pro začínající

1. ročník

- Žák popíše části nástroje, sestaví a rozloží nástroj;
- nasadí plátek na hubičku;
- předvede základní zásady hry na nástroj (držení nástroje, postoj, nátisk, tvorba tónu);

- zahraje nasazovaně, legato, staccato;
- hraje v rozsahu c1-g2;
- hraje v daném rozsahu stupnice do 2#, 2b + kvintakordy, z not;
- zahraje z paměti jednoduchá cvičení v rozsahu 2-3 minut.

2. ročník

- Žák hraje v rozsahu c1-c3;
- hraje v daném rozsahu stupnice 3#, 3b+ kvintakordy, z not;
- hraje artikulační cvičení v různých rytmických obměnách;
- zahraje přednesové skladby s doprovodem v rozsahu 3-4 minut (s doprovodem klavíru nebo jiného doprovodného nástroje).

3. ročník

- Žák hraje z paměti stupnice do 4#, 4b + kvintakordy;
- zahraje základní melodické ozdoby (nátryl, trylek) v přednesové skladbě;
- hraje s doprovodem nebo jiným nástrojem v rozsahu 4-5 minut;
- hraje intonačně čistě, doladuje;
- zahraje z listu jednoduchá cvičení;
- frázuje v hudbě jazzové, swingové vlastními slovy popíše svůj výkon;
- interpretuje přednesové skladby různých žánrů v rozsahu 5-6 minut.

4. ročník

- Žák zahraje z paměti stupnice do 5#, 5b+ kvintakordy, dominantní septakordy;
- správně intonuje na svůj nástroj;
- zhodnotí svůj výkon a výkon ostatních;
- uplatňuje se v orchestru nebo komorní hře;
- interpretuje obtížnější etudy a přednesové skladby v rozsahu 6-7 minut.

4.1.13 Hudební nauka

Charakteristika

Vzdělávací oblast „*Recepce a reflexe hudby*“ je formou kolektivní výuky ve skupinách maximálně 20 žáků realizována předmětem Hudební nauka. Hudební nauka je určena všem žákům I. stupně základního studia. Předmět je pro žáky hudebního oboru nezbytný, vzdělávací obsah je rozpracován do dvou na sebe navazujících ročníků a zahrnuje teoretické vědomosti i praktické dovednosti týkající se především hudebního pojmosloví, stupnic, intervalů a akordů, rytmu, intonace a hudebních forem, hudebních nástrojů a lidských hlasů, poslechu a dějin hudby. Obsah vzdělávací oblasti „*Recepce a reflexe hudby*“ je na II. stupni základního studia nedílnou součástí předmětu, jehož obsahem je vzdělávání ve hře na zvolený hudební nástroj či v sólovém zpěvu, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog.

4.1.13.3 Učební osnovy

Hudební nauka – I. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák rozvíjí prostřednictvím zpěvu písňě své intonační schopnosti;
- je schopen elementárního instrumentálního doprovodu, k němuž používá Orffovy nástroje;
- rozliší na základě poslechu krátkého hudebního díla kontrastní charakter, rozdílnou výšku, délku, sílu, barvu tónů;
- rytmizuje říkadla pomocí tleskání, dupání, hry na tělo;
- nakreslí notovou osnovu, houslový i basový klíč;
- pojmenuje a vyhledá v notové osnově noty c1-g2;
- si osvojí základní druhy taktů (2/4, 3/4, 4/4);
- vysvětlí základní hudební pojmy (staccato, legato, forte, piano).

2. ročník

- Žák na základě poslechu rozlišuje charakter skladby;
- dle svých schopností vyjadřuje hudbu taktováním základních taktů;
- pojmenuje a vyhledá v notové osnově noty c1-c3 včetně posuvek;
- vyjmenuje pořadí křížků a béček;
- dle notového zápisu rozpozná délky not a pomlk;
- pracuje se základními druhy taktů;
- zná durové stupnice do 4# a 4b a umí k nim utvořit kvintakord;
- na základě poslechu pozná celý tón a půltón;

- vysvětlí hudební pojmy (dynamika, tempo)
- zná hudební nástroje.

3. ročník

- Žák zpívá lidovou nebo umělou píseň, přičemž se seznamuje s intonací vícehlasu;
- zná základní hudební formy (malá písňová forma);
- na základě poslechu vyjádří svůj názor na hudební ukázkou;
- se orientuje v grafickém záznamu hudebního díla (houslový i basový klíč);
- pracuje se základními druhy taktů (čtvrt'ové, osminové, půlové);
- vyjmenuje durové stupnice, dokáže je zapsat a vytvořit k nim kvintakordy;
- vyjmenuje základní rozdělení intervalů;
- prohlubuje své znalosti hudebních pojmů, označení a názvosloví a dokáže je používat v praxi;
- rozliší hudební nástroje a zařadí je do skupin.

4. ročník

- Žák při poslechu hudby na ni vyjádří svůj názor i na způsob její interpretace;
- zná základní harmonické funkce (T, D, S);
- se orientuje v dur a moll stupnicích i akordech a je schopen určit intervaly;
- transponuje jednoduchou melodii do jiné tóniny;
- reprodukuje jednoduchý rytmicko-melodický záznam a je veden k zápisu několika tónového úryvku;
- rozšíří své vědomosti v oblasti rozdělení hudebních nástrojů do skupin;
- se seznamuje s nejčastějšími vokálními a instrumentálními uskupeními;
- se seznamuje s dějinným vývojem hudby se zaměřením na baroko, klasicismus a romantismus.

5. ročník

- Žák vyjmenuje dur a moll stupnice, dokáže je zapsat a vytvořit k nim obraty akordů;
- zná princip tvoření dominantního septakordu;
- rozpozná a rozdělí hudební nástroje do skupin, orientuje se ve zpěvních hlasech;
- charakterizuje základní hudební formy;
- rozpozná jednotlivá slohová období v dějinném vývoji hudby, charakterizuje jejich specifika a má povědomí o základních hudebních žánrech a stylech.

4.1.14 Přípravná hudební výchova

Charakteristika

Přípravné studium, ve všech svých podobách, má sloužit především celkovému rozvoji hudebnosti dětí, a to po všech stránkách. Zahrnuje výchovu hlasovou, pohybovou, rytmickou, instrumentálně - improvizací činnosti a nutné minimum hudební teorie. Naplnění tohoto programu vyžaduje maximálně činnostní pojetí výuky.

4.1.14.3 Učební plány předmětu Přípravná hudební výchova

Přípravné studium

	Počet hodin v ročníku		
	Přípravné studium		Minimum hodin za 2 roky
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	
Přípravná hudební výchova	2	2	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	2	2	4

4.1.14.4 Učební osnovy

1. ročník

- Žák pozná v notovém zápisu houslový klíč, notu půlovou, čtvrtovou, dvě osminové a čtvrtovou pomlku;
- přečte noty c1 – g1 v houslovém klíči, dokáže je i zpětně pojmenovat;
- rozlišuje melodii stoupající a klesající;
- reaguje na předebru, mezihru, dohru;
- je seznámen s technikou hry na rytmicko-melodické nástroje ;
- reprodukuje a sám vytváří jednoduchá rytmická cvičení;
- vnímá kontrasty v hudbě (melodie, tempo, dynamika);
- získal správné pěvecké návyky (zpívá jednoduché dětské písně sólově nebo sborově za doprovodu hudebních nástrojů).

2. ročník

- Žák vyhledá v notovém zápisu houslový klíč, notovou osnovu, taktovou čáru, noty celé, půlové, čtvrt'ové, osminové, čtvrt'ovou pomlku;
- vyjmenuje hudební abecedu, pojmenuje noty v rozsahu c1 – c2;
- rozlišuje melodii ukončenou a neukončenou, dokáže pohybem reagovat na směr melodie;
- vnímá 2/4 a 3/4 takt, reaguje na taktovací gesto;
- doprovodí svůj zpěv na rytmický nástroj z Orffova instrumentáře;
- vyjmenuje dynamická znaménka (p, f), reaguje na ně při zpěvu či hře;
- pojmenuje hudební nástroje (housle, violoncello, cimbál, kytara, klavír, flétna, akordeon, keyboard, bicí);
- rozlišuje tempo v hudbě, změny dokáže vyjádřit pohybem (chůze, běh) nebo rytmickou imitací;
- vnímá charakter poslechových skladeb;
- získal správné pěvecké návyky (zpívá jednoduché dětské písně sólově nebo sborově za doprovodu hudebních nástrojů);
- hodnotí výkony ostatních žáků.

4.1.15 Sborový zpěv

Charakteristika

Do studijního zaměření Sborový zpěv jsou přijímáni žáci od 7 let věku. Sborový zpěv má všechny přednosti kolektivní činnosti. U žáků pěstujeme schopnost týmové práce a odpovědnost za společné dílo. Žáci rozvíjí své hudební schopnosti a dovednosti (hudební sluch, rytmické cítění, hudební paměť), učí se poslouchat ostatní hlasy v případě vícehlasých skladeb, rozvíjí schopnost reagovat jeden na druhého. Žáci mají možnost se připravit k přijímacím zkouškám na konzervatoře nebo vysoké školy pedagogického zaměření. Získané zkušenosti a dovednosti mohou všichni absolventi uplatnit jako amatéři (ve sborech, komorních souborech nebo sólově) nebo si zvolit profesionální směr, jehož předpokladem je úspěšné zvládnutí kultivovaného hlasového projevu (sólová pěvecká dráha, učitelství, herectví, apod.).

4.1.15.3 Učební plány

Sborový zpěv - Přípravné studium a I. stupeň základního studia

I.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							Minimum hodin za 7 let
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	
Sborový zpěv	1	1	2	2	2	2	2	2	2	14
Hlasová výchova			1	1	1	1	1	1	1	7
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			3	3	3	3	3	3	3	21

Sborový zpěv - II. stupeň základního studia

II.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	Přípravné studium	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	Minimum hodin za 4 let
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku		2	2	2	2	8

4.1.15.4 Učební osnovy

Sborový zpěv zahrnuje *Techniku zpěvu*, *Zpěv z listu*, *Zpěv vícehlasu*, které jsou zařazovány do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu. Sborový zpěv je určen všem žákům pěveckého oddělení, ale i ostatním žákům hudebního oboru. Žáci se věnují především společné interpretaci sborových skladeb (jednohlasých i vícehlasých).

Sborový zpěv – I. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák dodržuje správný a přirozený pěvecký postoj;
- správně se nadechuje do bránice klidným hlubokým nádechem, umí zadržet dech a prodlouženě vydechovat;
- za pomoci různých her a říkadel uvolňuje čelist, kořen jazyka a celý mluvní aparát;
- měkce nasazuje tón;
- rozeznává hlavový tón pomocí brumenda nebo vokálů, které mu nejlépe vyhovují;
- zpívá a rytmizuje známé lidové nebo umělé písně a říkadla ve své přirozené hlasové poloze v rozsahu kvinty až sexty;
- opakuje jednoduchý rytmicko-melodický motiv;
- orientuje se v jednoduchém hudebním útvaru, pozná předebru, mezihru, dohru;
- reaguje na gesta sbormistra;
- poslouchá ostatní hlasy.

2. ročník

- Žák dbá na zásady hlasové hygieny;
- dokáže správně a přirozeně držet pěvecký postoj;
- dle svých individuálních možností dodržuje zásady správné pěvecké techniky (měkké nasazení tónu, uvolněná brada, přirozená a zřetelná výslovnost);
- spojuje notový zápis se zpívanou melodií;

- vyslovuje konsonanty a vokály dle správných zásad pěvecké výslovnosti;
- rozlišuje základní dynamiku piano / forte;
- opírá tón o konsonanty, které mu nejlépe vyhovují;
- znělý tón rozšiřuje v dalších kombinacích vokálů a konsonantů;
- uplatňuje dynamické cítění v nastudovaných písních podle pokynů sbormistra;
- zpívá nastudované písně z paměti unisono s podporou doprovodu i a capella.

3. ročník

- Žák uplatňuje pěvecké návyky získané předchozím studiem (správné a přirozené držení těla při zpěvu, klidný pěvecký dech bez přepětí v hrudníku);
- čistě intonuje;
- dechovými cvičeními prohlubuje a prodlužuje svou dechovou kapacitu a posiluje dechovou oporu;
- prohlubuje metrické, rytmické a tempové cítění;
- zpívá s harmonickým doprovodem skladby různého charakteru ve své přirozené hlasové poloze v rozsahu oktávy s využitím základní dynamiky a agogiky;
- improvizuje jednoduchý druhý hlas k dané melodii;
- chápe význam kolektivní spolupráce a dokáže se do pěveckého kolektivu začlenit;
- orientuje se ve svém sborovém partu (sleduje melodii, text a dynamiku);
- dokáže se pěvecky orientovat ve dvojhlasých skladbách;
- zvládá zpěv unisono s doprovodem i a capella, orientuje se ve stavbě skladby;
- zpívá první hlas, poslouchá ostatní jednoduché hlasy vícehlasu;
- naslouchá ostatním, doladuje;
- používá hlas v celém svém rozsahu, zachovává jeho přirozenost a nepřepíná své síly;
- pružně reaguje na pokyny sbormistra.

4. ročník

- Žák používá kombinované žebrově-brániční dýchání, přídechy, odsazení dechu na témže tónu;
- spojuje hudební fráze v delší dechově náročnější celky;
- má zvukově vyrovnané vokály ve střední hlasové poloze;
- na základě porozumění textu klene hudební frázi;
- rozumí hudební struktuře skladby a má rozvinuté hudební cítění;
- zvládá jednoduchý vícehlasý zpěv různých žánrů podle svých možností;
- správně artikuluje;
- rozvíjí hudební paměť.

5. ročník

- Žák přechází plynule ze střední do nižší i vyšší hlasové polohy;
- za pomoci učitele kontroluje kvalitu tónu vzhledem k možným mutačním problémům;
- samostatně hodnotí kvalitu zpívané fráze a umí vyhodnotit i případné technické nebo dechové nedostatky;
- respektuje pokyny sbormistra a jeho dirigentská gesta;

- samostatně nastuduje náročnější skladbu, dokáže ji reprodukovat v kolektivu;
- je schopen pracovat s víceúrovňovou dynamikou;
- dokáže zpívat druhý hlas ve vícehlasých skladbách;
- má povědomí o výstavbě skladeb, orientuje se v jednoduchých hudebních formách, má smysl pro členění hudebních frází.

6. ročník

- Žák propojuje hlavový a hrudní rejstřík přes voix mixte a sám rozpozná případné chyby;
- udrží dechovou oporu i při dechově náročnějších frázích;
- používá výrazové prostředky jako staccato, legato, crescendo, decrescendo, ritardando;
- respektuje požadavky přednesu a ponětí skladby dle zápisu autora – lento, moderato, allegro, grave, dolce, espressivo apod.;
- dokáže zpívat druhý nebo třetí hlas ve vícehlasých skladbách;
- má jasnou pěveckou představivost o kvalitě a posazení tónu;
- orientuje se v domácím i světovém repertoáru, svůj názor na repertoár a provedení skladby dovede zformulovat;
- dokáže samostatně nastudovat součást skladby a reprodukovat.

7. ročník

- Žák uvědoměle, správně a automaticky používá žebrově-brániční dýchání, dechovou oporu, voix mixte, hlavový tón / falzet a výrazové a dynamické prostředky;
- má kultivovaný projev a vypěstovaný smysl pro kantilénu;
- využívá co nejpřirozeněji svůj hlas v rozšířeném hlasovém rozsahu;
- má jasnou představu o vývoji skladby, jejím hudebním vrcholu a umí se emočně vcítit do textu a atmosféry skladby a využívá těchto dovedností;
- při veřejných vystoupeních se orientuje v různých hudebních stylech a žánrech a dle svých individuálních schopností a možností, dokáže pěvecky vystihnout jejich základní výrazové prvky;
- je schopen zpívat ve vícehlasých skladbách a orientuje se v jejich notovém zápise;
- čistě intonuje svůj part ve vícehlase a capella i s instrumentálním doprovodem.

Sborový zpěv – II. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák aktivně využívá a prohlubuje získané dovednosti a návyky z předchozího studia;
- ovládá a používá správnou dechovou techniku a uvědoměle s ní pracuje;
- zpívá vyrovnaným hlasem v celém svém rozsahu;
- dbá na hlasovou hygienu;
- má zkušenosti s prací s mikrofonem;
- citlivě reaguje na pokyny učitele a dirigentská gesta;
- samostatně nastuduje a reprodukuje zadaný part vč. dynamiky;
- rozpozná jednotlivé žánry a dovede je stylově zazpívat s kolektivem.

2. ročník

- Žák zpívá plynulou kantilénou ve spojení s vedením fráze a charakterem zpívané skladby;
- aktivně využívá širší škálu dynamického, rytmického a agogického rozlišení v souladu s individuálním cítěním skladby;
- orientuje se v notovém zápisu a aktivně používá prostředky plynoucí s daného slohového a stylového období;
- vyhledává přiměřeně obtížné písně z dostupných pramenů a dokáže je samostatně zpracovat a případně upravit pro kolektiv;
- má zkušenosti s tvorbou akustické nahrávky vícehlasé skladby s doprovodem nebo a capella.

3. ročník

- Žák ovládá technickou a výrazovou stránku zpěvu;
- umí zpívat z listu náročnější skladby, samostatně vytváří pěveckou linku, vytvoří jednoduchý druhý hlas;
- umí s určitým nadhledem kriticky zhodnotit svůj výkon a navrhnout řešení na jeho zkvalitnění;
- dokáže zanalyzovat poslouchaný vokální a vokálně-instrumentální výkon;
- zvolí techniku a způsob zpěvu adekvátně žánru a ve prospěch kolektivu;
- umí rozdělit pěvecké role ve skupině ve prospěch kolektivu.

4. ročník

- Žák ovládá správné držení těla a správnou dechovou techniku a uvědoměle s ní pracuje;
- má vyrovnaný hlas v celém svém hlasovém rozsahu - umí pracovat s hrudním i hlavovým rejstříkem, umí tyto rejstříky plynule propojit;
- čistě intonuje v rozsahu alespoň dvou oktáv;
- ovládá techniku tvorby tónu a artikulace;
- dovede vhodně a vkusně zvolit hudební doprovod k dané skladbě;
- je schopen kultivované stylové a žánrové interpretace vokálních skladeb různých slohových období, používá dynamickou i agogickou škálu a výraz v souvislosti s charakterem interpretované skladby a v souladu s kolektivem;
- má přehled o základní sborové literatuře různých slohových období;
- je schopen vlastního kritického hodnocení poslouchané sborové hudby;
- je schopen aktivní a zodpovědné spolupráce s ostatními, dokáže rozdělit role ve skupině, reprodukovat své názory prostřednictvím skupiny.

4.1.16 Pěvecká hlasová výchova

Charakteristika

Předmět Pěvecká hlasová výchova je určen všem žákům I. stupně základního studia, kteří navštěvují předmět Sborový zpěv. Cílem předmětu je rozvíjet a kultivovat hlas v rámci pěveckého projevu, a to nejen po stránce technické, ale také po stránce výrazové a emocionální.

4.1.16.3 Učební osnovy

Pěvecká hlasová výchova – I. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák popíše správné a přiměřené držení těla při zpěvu;
- popíše mechanismus správného dýchání;
- dbá na měkké nasazení tónu;
- popíše správné používání mluvidel;
- zapamatuje si jednoduché hudební motivy.

2. ročník

- Žák předvede správné a přiměřené držení těla při zpěvu;
- vysvětlí princip správného dýchání;
- vyjmenuje zásady správné artikulace;
- předvede přirozené ovládnání mluvidel;
- popíše svou domácí přípravu;
- zpívá lidové a umělé písně odpovídající jeho schopnostem a věku.

3. ročník

- Žák dodržuje správné a přiměřené držení těla při zpěvu;
- dodržuje zásady správného dýchání;
- popíše spojování vokálů;
- vyjmenuje základní dynamickou škálu;
- popíše legatový zpěv;
- zazpívá píseň s instrumentálním doprovodem;
- předvede domácí přípravu;
- popíše zásady hlasové hygieny.

4. ročník

- Žák popíše brániční dýchání;
- identifikuje chybu a podle svých možností ji opraví;

- zazpívá z paměti píseň s instrumentálním doprovodem;
- popíše druhy hlasových rejstříků;
- vysvětlí princip hlasové hygieny;
- vysvětlí princip spojování vokálů;
- rozlišuje základní dynamickou škálu.

5. ročník

- Žák vysvětlí brániční dýchání;
- popíše dechovou oporu;
- vyrovnává svůj hlas v celém svém rozsahu;
- popíše měkké nasazení tónu;
- popíše a vysvětlí použití agogiky;
- zazpívá jednoduchý dvojhlas;
- na základě svých zkušeností rozpozná chybu.

6. ročník

- Žák popíše žeberně-brániční dýchání s dechovou oporou;
- předvede plynulou kantilénu;
- popíše princip měkkého nasazení tónu;
- použije dynamickou a agogickou škálu;
- identifikuje chybu a opraví ji;
- spojuje vokály.

7. ročník

- Žák předvede měkké a opřené nasazení tónu;
- popíše základy interpretace stylu studovaných písní;
- zazpívá svůj part ve vícehlasé vokální skladbě;
- dodržuje zásady pro kultivovaný projev, hudební frázi a kantilénu;
- volí adekvátní výrazové prostředky na základě porozumění hudby i textu;
- s pomocí učitele vyhledává vhodný repertoár pro svůj hlas;
- dodržuje zásady hlasové hygieny.

4.1.17 Sólový zpěv

Charakteristika

Do studijního zaměření Sólový zpěv jsou přijímáni žáci od 7 let věku. V průběhu celého studia se mohou žáci uplatnit ve sborovém zpěvu nebo ve školní kapele. Žáci jsou průběžně seznamováni s literaturou různých stylů a žánrů určenou pro zpěv. Později se také sami podílí na výběru svého studijního repertoáru. V individuální i kolektivní výuce je přihlíženo k individualitě žáka, rozvoji vrozených dispozic a je respektováno žákovo žánrové zaměření. Žáci rozvíjí své hudební schopnosti a dovednosti (hudební sluch, rytmické cítění, hudební paměť), učí se poslouchat svůj hlas, uvědomovat si jeho kvalitu (rozsah, objem, barvu) a ovládat svůj hlas ve všech hlasových polohách. Žáci mají možnost se připravit k přijímacím zkouškám na konzervatoře nebo vysoké školy pedagogického zaměření. Získané zkušenosti a dovednosti mohou všichni absolventi uplatnit jako amatéři (ve sborech, komorních souborech nebo sólově) nebo si zvolit profesionální směr, jehož předpokladem je úspěšné zvládnutí kultivovaného hlasového projevu (sólová pěvecká dráha, učitelství, herectví, apod.).

4.1.17.3 Učební plány předmětu Sólový zpěv

Sólový zpěv - přípravné studium a I. stupeň základního studia

I.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							Minimum hodin za 7 let
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	
Sólový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka			1	1	1	1	1			5
Sborový zpěv								2	2	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	2	2	2	2	3	3	16
Nepovinné předměty										
Sborový zpěv			2	2	2	2	2	0	0	10

Sólový zpěv - II. stupeň základního studia

II.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	Přípravné studium	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	Minimum hodin za 4 let
Sólový zpěv	1	1	1	1	1	4
Povinně – volitelné předměty						
Sborový zpěv		1	1	1	1	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku		2	2	2	2	8

4.1.17.4 Učební osnovy

Sólový zpěv zahrnuje *Techniku zpěvu*, *Zpěv z listu*, *Zpěv vícehlasu*, které jsou zařazovány do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu. Pedagog na základě individuálních potřeb žáka směřuje k naplnění očekávaných výstupů a klíčových kompetencí. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně nebo ve skupinách maximálně 2 žáků. Sborový zpěv je určen všem žákům pěveckého oddělení, ale i ostatním žákům hudebního oboru. Žáci jsou vyučováni podle studijního zaměření Sborový zpěv a plní očekávané výstupy tohoto studijního zaměření.

Sólový zpěv – přípravné studium

- Žák uvolní tělo a mluvní aparát;
- za pomoci říkadel vytleská každou slabiku daného textu;
- zpívá a rytmičuje známé lidové nebo umělé písně a říkadla ve své přirozené hlasové poloze;
- umí jednoduše doprovodit píseň za pomoci Orffových nástrojů a jejich výběrem dokáže vystihnout charakter a náladu písně (rychlá, pomalá, smutná, veselá);
- učí se správné výslovnosti.

Sólový zpěv – I. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák dodržuje správný a přirozený pěvecký postoj se správně nadechuje do bránice klidným hlubokým nádechem, umí zadržet dech a prodlouženě vydechnout;
- rozlišuje mezi bráničním a žeberním dýcháním;
- se za pomoci různých her a říkadel uvolňuje čelist, kořen jazyka a celý mluvní aparát;
- měkce nasazuje tón;
- rozeznává hlavový tón pomocí brumenda nebo vokálů, které mu nejlépe vyhovují;

- zpívá a rytmizuje známé lidové nebo umělé písně a říkadla ve své přirozené hlasové poloze v rozsahu kvinty až sexty;
- opakuje jednoduchý rytmicko-melodický motiv;
- zpívá z paměti.

2. ročník

- Žák dbá na zásady hlasové hygieny;
- dokáže správně a přirozeně držet pěvecký postoj;
- rozlišuje mezi použitím rychlého přídechu ústy a pomalého nádechu nosem;
- rozumí základním pěveckým pojmům jako je např. vokál, konsonant, brániční dýchání, žeborní dýchání, hlavový tón, pěvecká maska, kořen jazyka apod.;
- spojuje notový zápis se zpívanou melodií;
- vyslovuje konsonanty a vokály dle správných zásad pěvecké výslovnosti;
- zpívá sestupná cvičení za účelem legatového spojování tónů v rozsahu kvinty;
- rozlišuje základní dynamiku piano / forte;
- opírá tón o konsonanty, které mu nejlépe vyhovují;
- znělý tón rozšiřuje v dalších kombinacích vokálů a konsonantů;
- zpívá a rytmizuje známé lidové nebo umělé písně a říkadla ve své přirozené hlasové poloze v rozsahu sexty.

3. ročník

- Žák čistě intonuje;
- nadechuje se žebrově-bráničním způsobem;
- dechovými cvičeními prohlubuje a prodlužuje svou dechovou kapacitu a posiluje dechovou oporu;
- rozvrhuje nádechy ve zpívané skladbě vzhledem k frázování;
- rozvíjí kantilénu a legatový způsob zpěvu;
- měkce nasazuje tón a zpívá hlasová cvičení, která rozšiřují jeho individuální hlasový rozsah oběma směry;
- prohlubuje metrické, rytmické a tempové cítění;
- zpívá s harmonickým doprovodem skladby různého charakteru ve své přirozené hlasové poloze v rozsahu oktávy s využitím základní dynamiky a agogiky;
- improvizuje jednoduchý druhý hlas k dané melodii.

4. ročník

- Žák používá kombinované žeborně-brániční dýchání, přídechy, odsazení dechu na témže tónu;
- spojuje hudební fráze v delší dechově náročnější celky;
- má zvukově vyrovnané vokály ve střední hlasové poloze;
- čistě zpívá tonický durový i mollový kvintakord vzestupných i sestupných způsobem a sestupné stupnice dur v rozsahu oktávy;
- rozlišuje a používá rytmizovaný nebo kantilénový způsob zpěvu;
- na základě porozumění textu klene hudební frázi;

- rozumí hudební strukturu skladby a má rozvinuté hudební cítění;
- zpívá druhý hlas v jednoduchých dvouhlasých cvičeních a skladbách;
- zpívá se složitějším hudebním doprovodem skladby různého charakteru v rozšířeném hlasovém rozsahu.

5. ročník

- Žák přechází plynule ze střední do nižší i vyšší hlasové polohy;
- spolupracuje s korepeticí;
- za pomoci učitele kontroluje kvalitu tónu vzhledem k možným mutačním problémům;
- samostatně hodnotí kvalitu zpívané fráze a umí vyhodnotit i případné technické nebo dechové nedostatky;
- pracuje s gesty, které mu navodí správné pěvecké uvolnění a cítění skladby;
- dokáže zpívat druhý hlas ve vícehlasých skladbách;
- umí v harmonicky složitějším doprovodu odvodit jednotlivé nástupy s využitím nápevkové metody;
- zpívá skladby s technicky náročnější melodií – skoky, odvozené intervaly, komplikované metrum.

6. ročník

- Žák propojuje hlavový a hrudní rejstřík přes voix mixte a sám rozpozná případné chyby;
- udrží dechovou oporu i při dechově náročnějších frázích;
- zpívá obraty durového a mollového kvintakordu;
- používá výrazové prostředky jako staccato, legato, crescendo, decrescendo, ritardando;
- respektuje požadavky přednesu a ponětí skladby dle zápisu autora – lento, moderato, allegro, grave, dolce, espressivo apod.;
- dokáže zpívat druhý nebo třetí hlas ve vícehlasých skladbách;
- má jasnou pěveckou představivost o kvalitě a posazení tónu;
- hodnotí svá koncertní vystoupení;

7. ročník

- Žák se umí samostatně rozdýchat a rozezpívat dle nároků připravované skladby;
- uvědoměle, správně a automaticky používá žeberně-brániční dýchání, dechovou oporu, voix mixte, hlavový tón / falzet a výrazové a dynamické prostředky má kultivovaný projev a vypěstovaný smysl pro kantilénu;
- využívá co nejpřirozeněji svůj hlas v rozšířeném hlasovém rozsahu;
- má jasnou představu o vývoji skladby, jejím hudebním vrcholu a umí se emočně vcítit do textu a atmosféry skladby a využívá těchto dovedností při veřejných koncertních vystoupeních;
- orientuje se v různých hudebních stylech a žánrech a dle svých individuálních schopností a možností, dokáže pěvecky vystihnout jejich základní výrazové prvky;
- je schopen zpívat v komorních a vícehlasých skladbách a orientuje se v jejich notovém zápisu;
- uplatňuje zásady hlasové hygieny.

Sólový zpěv – II. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák aktivně využívá a prohlubuje získané dovednosti a návyky z předchozího studia;
- ovládá a používá správnou dechovou techniku a uvědoměle s ní pracuje;
- zpívá vyrovnaným hlasem v celém svém rozsahu;
- dbá na hlasovou hygienu.

2. ročník

- Žák zpívá plynulou kantilénou ve spojení s vedením fráze a charakterem zpívané skladby;
- aktivně využívá širší škálu dynamického, rytmického a agogického rozlišení v souladu s individuálním cítěním skladby;
- orientuje se v notovém zápisu a aktivně používá prostředky plynoucí s daného slohového a stylového období;
- nadále rozvíjí pěvecký projev a přirozené chování při vystoupeních.

3. ročník

- Žák je schopen samostatné práce s korepetitorem a v souladu s danou skladbou a stylem vnáší svoji představu a svou individualitu do interpretace;
- umí s určitým nadhledem kriticky zhodnotit svůj výkon a navrhnout řešení na jeho zkvalitnění;
- dokáže zanalyzovat poslouchaný vokální a vokálně-instrumentální výkon;
- podle svých zájmů, daností a preferencí se profiluje a rozvíjí žánrovou oblast, které by se chtěl v budoucnu věnovat.

4. ročník

- Žák má přehled o základní pěvecké literatuře a umí si vybrat skladby podle svých individuálních daností a schopností;
- je schopen zpívat ve vokálních a vokálně instrumentálních souborech a při tom dbát na hlasovou hygienu;
- realizuje své interpretační představy na základě doposud nabytých znalostí a zkušeností;
- má uvědomělejší, přirozenější a vyzrálejší projev při veřejných vystoupeních.

4.1.18 Komorní hra

Charakteristika

Komorní hra je určena všem žákům I. a II. stupně základního studia, zvolí-li si ji jako povinně – volitelný předmět. Každý žák se podle svých schopností a hudebních zkušeností zapojuje do jednotlivých partů, čímž rozvíjí hudební dovednosti. Cílem výuky je naučit žáky hrát v malé skupině, kde musí respektovat ostatní hráče a přizpůsobit se jim. U žáků pěstujeme schopnost týmové práce a odpovědnost za společné dílo. Žáci se v průběhu studia seznámí s různorodými skladbami určenými daným nástrojovým obsazením a žánrovým zaměřením.

4.1.18.3 Učební osnovy

Komorní hra - I. stupeň základního studia

4. a 5. ročník

- Žáci využívají instrumentálních znalostí a dovedností získaných v individuální výuce;
- usilují o tónovou kvalitu při sluchové sebekontrolě;
- orientují se v notovém zápisu;
- zvládají souhru, samostatně naladí;
- hrají podle gest dirigenta nebo vedoucího hráče.

6. a 7. ročník

- Žáci se orientují v partituře a jsou schopni ji sledovat;
- přizpůsobí se celku v tempu, rytmu, dynamice;
- pohotově reagují na nenadálé změny v interpretaci;
- umí používat výrazové prostředky různých stylových období.

Komorní hra - II. stupeň základního studia

1. - 2. ročník

- Žáci se orientují v náročnějším notovém zápisu;
- orientují se v nástrojovém obsazení souboru a v jeho ladění;
- vědomě aplikují poznatky získané v hodinách sólové hry na svůj nástroj.

3. - 4. ročník

- Žáci se seznámí s různými hudebními styly a žánry;
- hrají s použitím dynamiky a se správnou intonací, současně vnímají různé nástroje kolem sebe a dokáží se jim při interpretaci přizpůsobit;
- aktivně se podílí na výsledné interpretaci, respektují práci druhých.

4.1.19 Souborová hra

Charakteristika

Souborová hra je určena všem žákům I. a II. stupně základního studia, zvolí-li si ji jako povinně – volitelný předmět. Každý žák se podle svých schopností a hudebních zkušeností zapojuje do jednotlivých partů, čímž rozvíjí hudební dovednosti. Cílem výuky je naučit žáky hrát ve skupině s větším nástrojovým obsazením, kde musí respektovat ostatní hráče a přizpůsobit se jim. U žáků pěstujeme schopnost týmové práce a odpovědnost za společné dílo. Žáci se v průběhu studia seznámí s různorodými skladbami určenými daným nástrojovým obsazením a žánrovým zaměřením.

4.3. Učební osnovy

Souborová hra - I. stupeň základního studia

3. – 4. ročník

- Žák reaguje na gesto dirigenta, nastoupí společně s ostatními hráči
- dodržuje základní dynamická označení a předepsaný rytmus
- při hře unisono doladuje k ostatním hráčům
- případné chyby koriguje s ohledem na celek (nevrací se, pohotově se připojí)
- zná základní principy kolektivní spolupráce a pódiového chování
- zahraje z listu jednoduchý melodický útvar

4. – 7. ročník

- Žák jistě zná svůj vlastní part, interpretuje ho s důrazem na celkové vyznění skladby
- dodržuje předepsané výrazové prostředky a předepsaný rytmus
- na základě dirigentova gesta dokáže samostatně nastoupit, vnímá metrum dané skladby
- respektuje zadané smyky a prstoklady
- chápe dirigentovy instrukce a přenáší je do skupinové interpretace
- pomáhá mladším spoluhráčům

Souborová hra - II. stupeň základního studia

1. – 2. ročník

- Žák pohotově hraje svůj part včetně přesného rytmu, intonace a důsledného dodržování výrazových prostředků
- využívá pro interpretační autentičnost znalost partů svých spoluhráčů
- chápe dirigentovo gesto včetně jeho dynamických a frázovacích gest
- přizpůsobuje se vedoucímu sekce a pomáhá méně zkušeným spoluhráčům

- aktivně se spolupodílí na přípravě a průběhu zkoušky (např. chystání pultů nebo not)

3. – 4. ročník

- Žák na základě bezpečné znalosti svého partu a znalosti partů ostatních hráčů usiluje o co nejlepší skupinové provedení dané skladby
- aktivně se spolupodílí na přípravě a průběhu zkoušky (samostatně vede dělené zkoušky, pomáhá mladším spoluhráčům, chystá pulty)
- chápe význam jednotlivých nástrojů v rámci souboru, je schopen zhodnotit výkon s důrazem na celek

4.2 Výtvarný obor

Charakteristika

Cílem výtvarného oboru je vychovat mladého člověka se smyslem pro krásu umění, aktivního, vnímavého a citlivého ke svému okolí. Při výuce jsou rozvinuty výtvarné schopnosti žáka a je veden k tomu, aby byl schopen vlastního výtvarného projevu.

Kritéria pro zařazování žáků do stupňů vzdělávání a do ročníků:

Přípravné studium k I. stupni od 5 let věku

I. stupeň základního studia od 7 let věku

Přípravné studium k II. stupni od 14 let věku

II. stupeň základního studia od 14 let věku

Přihlásí-li se ke studiu žák starší, než je spodní limit věku, je zařazen do ročníku odpovídajícímu jeho schopnostem, dovednostem a mentálnímu vývoji na základě komisionální zkoušky.

4.2.3 Keramika

Charakteristika

V tomto předmětu se pracuje zejména s hlínou, a to jak sochařskými, tak keramickými postupy. Prostorová tvorba učí žáky trojrozměrnému výtvarnému myšlení. Vedle prostorového uplatnění linií, barev a tvarů, se akcentuje role světla a stínu, objemů, plastických kontrastů. Volná tvorba nejčastěji spočívá ve výtvarné experimentaci s materiálem, v řešení drobných sochařských děl, kdy tvorbu provází studijné modelování. Užité tvorba je zastoupena užitnou keramikou vytvářenou v ruce nebo točenou na hrnčířském kruhu.

4.2.3.3 Učební plány

Keramika - Přípravné studium a I. stupeň základního studia

I.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							Minimum hodin za 7 let
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	
Keramika			2	3	3	3	3	3	3	20
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	3	3	3	3	3	3	20

Keramika - II. stupeň základního studia

II.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku						Minimum hodin za 4 let
	Přípravné studium	Základní studium					
Název vyučovacího předmětu	1.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.		
Keramika		3	3	3	3	12	
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku		3	3	3	3	12	

4.2.3.4 Učební osnovy

Keramika – I. stupeň základního studia

1. – 3. ročník

- Žák využívá základní techniky práce s hlinou (lepení, tvarování z hádků, mačkání z volné ruky, ad.) a to jak sochařským, tak keramickým způsobem;
- seznamuje se s technikami zdobení a aktivně je používá (engoby, razítky, glazury, ad.);
- kombinuje techniky podle pokynů učitele nebo vlastní volby;
- spontánně modeluje podle vlastní fantazie.

4. – 5. ročník

- Žák ovládá širší paletu vyjadřovacích prostředků prostorové tvorby;
- tvoří drobná sochařská díla podle vlastního návrhu;
- točí na kruhu s pomocí učitele;
- vytváří užitnou keramiku podle vlastního návrhu.

6. – 7. ročník

- Žák usiluje o realistické trojrozměrné zpodobnění předmětu, figury, hlavy;
- experimentuje s přepisem vlastní fantazie nebo emocí do trojrozměrného díla;
- experimentuje s kombinací materiálů;
- navrhuje vlastní design keramických výrobků;
- vytvoří keramickou soupravu podle vlastního návrhu;
- vytočí na kruhu samostatně jednoduchou nádobu.

Keramika – II. stupeň základního studia

1. – 4. ročník

- Žák tvoří samostatné variace a výtvarné řady na dané téma;
- zdokonaluje se ve studijní plastice;
- podle vybraného oboru vysokoškolského studia se zabývá sochařskými nebo designovými návrhy a jejich realizací.

4.4. Výtvarná výchova

Charakteristika

Cílem kolektivní výuky předmětu Výtvarná tvorba je podněcovat žáky k tvořivé práci a podchytit hravou formou jejich zájem o výtvarné aktivity. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu je zaměřen na utváření elementárních výtvarných dispozic žáků

– vnímání, myšlení, vyjadřování, představivosti, estetického citění a tvořivosti. Výtvarný projev je ovlivněn řadou schopností, jejichž rozvíjení se promítá do utváření osobnosti žáka. S jeho rozumovým, emocionálním a výtvarným vývojem se vyvíjejí výtvarné formy, které užívá a které ho obohacují. Náplní výuky je proto zpočátku intuitivní a postupně vědomé používání elementárního výtvarného jazyka, základních materiálů a nástrojů.

4.2.3.5 Učební plány

Výtvarná výchova – Přípravné studium a I. stupeň základního studia

I.stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné studium		Základní studium							Minimum hodin za 7 let
Název vyučovacího předmětu	1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	
Výtvarná výchova	2	2	2	3	3	3	3	3	3	20
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			2	3	3	3	3	3	3	20

4.2.3.6 Učební osnovy

Ve výuce jsou zastoupeny nejrůznější výtvarné aktivity, výtvarné projekty, spontánní výtvarné hry a experimenty obohacující citový život žáků. Obsahem výuky jsou také receptivní výtvarné činnosti (například seznamování s výtvarnou kulturou, poslech pohádek, příběhů, hudebních skladeb). Jsou posilovány přirozené poznávací procesy žáků (např. zvědavost, zájem, nápaditost, radost z objevování). V rámci kolektivní výuky jsou také zastoupeny aktivity podporující sblížení dětí (např. kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách) a činnosti podporující vůli, vytrvalost a trpělivost.

Výtvarná výchova – přípravné studium

1. ročník

- Žák výtvarně reaguje na podněty z okolí, na zážitky a představy;
- kreslí, maluje a modeluje;
- při hře se zapojuje do aktivního poznávání výtvarných technik;
- hraje si s materiálem (například při haptických hrách hněte hlínu, mačká papír a zkoumá proměnu plochy, pracuje s náhodnou skvrnou, mísí barvy);
- samostatně řeší zadání, přemýšlí nad daným námětem;
- reaguje na motivaci výtvarnou kulturou.

2. ročník

- Žák výtvarně i slovně reaguje na zážitky a představy;
- soustřeďuje se na motivaci a na navazující výtvarnou činnost;
- aktivně poznává a užívá základní výtvarné techniky;
- používá práci s linií, s barvou, oceňuje roli náhody, intuitivně odvozuje z náhody řád;
- hraje hry se stopou nástroje;
- vyjmenuje pomůcky, materiály a základní techniky, které užívá ;
- pozoruje roli výtvarných technik v dílech umělců;
- komunikuje s učitelkou a s žáky nad svou výtvarnou prací;
- respektuje pravidla práce ve skupině.

Výtvarná výchova – I. stupeň základního studia

1. ročník

- Žák výtvarně reaguje na podněty z okolí, na zážitky a představy;
- kreslí, maluje a modeluje;
- při hře se zapojuje do aktivního poznávání výtvarných technik;

- samostatně řeší zadání, přemýšlí nad daným námětem;
- reaguje na motivaci výtvarnou kulturou;
- záměrně si hraje s barvami a štětci, ze hry si odvozuje zkušenosti z práce s barvami a nástroji.

2. ročník

- Žák výtvarně i slovně reaguje na zážitky a představy, všímá si prostředí příběhu;
- soustřeďuje se na motivaci a na navazující výtvarnou činnost;
- aktivně poznává a užívá základní výtvarné techniky;
- používá práci s linií, s barvou, oceňuje roli náhody;
- hraje hry se stopou nástroje;
- vyjmenuje pomůcky, materiály a základní techniky, které užívá;
- pozoruje roli výtvarných technik v dílech umělců;
- komunikuje s učitelkou a s žáky nad svou výtvarnou prací;
- respektuje pravidla práce ve skupině.

3. ročník

- Žák výtvarně i slovně reaguje na zážitky a představy, všímá si prostředí příběhu;
- pozoruje výrazové kvality linií, struktur a barev, experimentuje s vlastnostmi výtvarných prvků, sleduje jejich vzájemné vztahy s důrazem na kontrast;
- poznává vlastnosti barev a jejich monochromní odlišnosti;
- maluje reálně vystavené kompozice subjektivně laděné;
- vlastními slovy popíše základní výtvarné pojmy, použije je, přijme podněty z historie i současnosti výtvarného umění;
- kombinuje výtvarné techniky podle pokynů učitelky nebo vlastní volby.

4. ročník

- Žák se inspiruje realitou a subjektivním posunem ji vyjadřuje;
- experimentuje s různými podobami výtvarného projevu;
- maluje studie reality v omezené barevnosti (věcná malba, malba zátiší aj.);
- experimentuje se základními kompozičními zákonitostmi – výtvarný kontrast, harmonie, vyváženost;
- popíše svou výtvarnou tvorbu a tvorbu svých spolužáků, vyjádří se k názorům ostatních.

5. ročník

- Žák se inspiruje realitou a subjektivním posunem ji vyjadřuje;
- prozkoumá účinky struktur, tvarů, světla a barev na vyjádření reality, experimentuje s vlastnostmi skvrn, struktur, plochy, prostoru, tvaru, světla nebo barvy;
- zvládne základy výtvarného jazyka, popíše základní pojmy v oblasti výtvarných technik plošného vyjadřování /kresba, malba, grafika/, vědomě je použije a zdokonaluje;
- maluje studie reality (věcná malba, malba zátiší, figura, portrét);
- vlastními slovy popíše základní výtvarné pojmy, použije je, přijme podněty z historie i současnosti výtvarného umění.

6. ročník

- Žák experimentuje s volbou vyjadřovacích prostředků ve vztahu k námětu;
- má aktivní vztah ke světu – poznává, hledá souvislosti, způsoby vyjadřování;
- ve studijní kresbě uplatňuje objektivní zpodobení věcí, zátiší, krajiny, figury a portréty;
- maluje studie (věcná malba, malba zátiší, krajina, figura, portrét), všímá si hry světla a stínu, danou osvětlením;
- popíše svou výtvarnou tvorbu a tvorbu svých spolužáků, podle svých individuálních schopností v rámci hodnocení vlastních i cizích prací vyjádří svůj názor a respektuje názor druhých.

7. ročník

- Žák využije smyslové podněty a umí je svobodně realizovat, zvládne reprodukovat okolní realitu, vyjádří své pocity a jiné smyslové zážitky;
- poznává a vědomě používá obrazotvorné prvky plošného i prostorového vyjádření (bod, linie, tvar, objem, plocha, prostor, světlo, barva, textura atd.), jejich vlastnosti a vztahy, (shoda, podobnost, kontrast, opakování, rytmus, dynamika, struktura, pohyb, proměna v čase atd.) a jejich účinky dokáže porovnat a zhodnotit;
- samostatně vyřeší zadané téma od návrhu po realizaci;
- analyzuje svou výtvarnou tvorbu, obhájí svou práci, vyjádří svůj názor, popíše své pocity na úrovni odpovídající jeho individuálním schopnostem a jeho věku, vyjádří se k práci druhých, respektuje odlišný výtvarný projev;
- přijme podněty z historie a současnosti výtvarného umění, vyjmenuje druhy výtvarného umění, použije základní výtvarné pojmosloví.

5 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Církevní základní umělecká škola umožňuje studium i žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o žáky se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním. Škola pro tyto žáky vytváří vzdělávací podmínky pro naplnění vzdělávací obsahu ŠVP s ohledem na jejich možnosti a potřeby.

Pedagogové úzce spolupracují s rodiči a školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum). Výuka bude zajištěna individuálním přístupem pedagoga (speciální metody a formy), který bude plně respektovat možnosti žáka v závislosti na míře jeho postižení.

Žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami bude vytvořen individuální studijní plán, který projde souhlasem ředitele školy a bude v souladu s vyhláškou č. 73/2005 Sb. Škola si vyhrazuje právo výběru těchto žáků do jednotlivých studijních oborů podle druhu a stupně jejich postižení.

Žák bude klasifikován nebo slovně hodnocen na základě plnění individuálního vzdělávacího plánu.

6 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Církevní základní umělecká škola umožňuje studium žáků mimořádně nadaných. Jedná se o žáky, kteří prokážou vynikající výsledky ve vzdělávání nebo jejichž mimořádné nadání je doloženo posudkem z pedagogicko-psychologické poradny. Škola pro tyto žáky vytvoří vzdělávací podmínky pro naplnění vzdělávací obsahu ŠVP s rozšířeným počtem vyučovacích hodin.

Zařazení žáka do výuky pro mimořádně nadané navrhne pedagog hlavního vyučovacího předmětu se souhlasem rodičů a tento návrh projedná pedagogická rada.

Žákovi mimořádně nadanému bude vytvořen individuální studijní plán, který projde souhlasem ředitele školy a bude v souladu s vyhláškou č. 73/2005 Sb.

Prodloužení individuálního studijního plánu je možné pouze na základě nové žádosti pedagoga se souhlasem rodičů (popř. doporučení pedagogicko-psychologické poradny).

Žák bude klasifikován na základě plnění individuálního vzdělávacího plánu.

7 Studium pro dospělé

Církevní základní umělecká škola umožňuje studentům starším 19 let rozvoj v uměleckých oblastech v rámci celoživotního vzdělávání.

Přijímání ke studiu se děje na základě zájmu uchazeče a podle možností školy.

Pedagog stanoví individuální studijní plán podle potřeb a zaměření studenta a tento studijní plán vloží do třídní knihy.

Postupové zkoušky se u studijního programu pro dospělé nekonají, dle svých individuálních schopností může student alespoň jednou ročně veřejně vystoupit.

Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně.

8 Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy

8.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

8.1.3 Zásady

- hodnocení žáků se řídí Vyhláškou č. 71/2005 Sb. (O základním uměleckém vzdělávání, § 3 – Hodnocení žáka);
- princip hodnocení je především motivační, učitel hodnocením dává zpětnou;
- vazbu žákovi (tj. co se již žák naučil, v čem se zlepšil a jak dál postupovat);
- při hodnocení je přihlíženo k věku žáka i k jeho individuálním schopnostem;
- při hodnocení zohledňujeme zdravotní stav žáka během školního roku i rodinnou situaci dočasným zmírněním hodnocení;
- žáci jsou vedeni k sebehodnocení a sebekontrolé.

8.1.4 Způsob

Klasifikace

Na vysvědčení klasifikujeme jednotlivé předměty známkami:

1 (výborný) - žák plní zadané úkoly a vzdělávací obsah daného ročníku, ve výuce je aktivní, samostatně se připravuje na výuku (přiměřeně ke svému věku)

2 (chvalitebný) - zadané úkoly a vzdělávací obsah daného ročníku plní s drobnými nedostatky (na nižší úrovni)

3 (uspokojivý) - žák plní zadané úkoly a vzdělávací obsah daného ročníku pouze částečně, jeho domácí příprava je průměrná

4 (neuspokojivý) - žák neplní zadané úkoly a vzdělávací obsah daného ročníku, má zásadní nedostatky v domácí přípravě

Celková klasifikace je: a) prospěl s vyznamenáním, b) prospěl, c) neprospěl

(v souladu s Vyhláškou č. 71/2005 Sb.)

Pravidla hodnocení

Hodnocení probíhá průběžně v celém časovém období. Pedagog klasifikuje vždy jen dostatečně probranou a procvičenou látku (zvládnutí zadaných úkolů, úroveň domácí přípravy, aktivitu a přístup žáka k práci v hodině). Všechny písemné testy jsou předem žákům oznámeny, aby měli dostatek času se na ně připravit (při nezvládnutí písemného testu má žák právo na opravu). Žáky v individuální hodině hodnotíme a klasifikujeme s ohledem na jejich osobní maximum, v kolektivní výuce normativně.

Pro hodnocení žáka v jednotlivých vyučovacích hodinách mohou učitelé využít i alternativní formy hodnocení (např. razítka, obrázky, nálepky apod.), tyto prostředky mají pro žáky motivační funkci, nenahrazují klasifikaci.

Žáci literárně-dramatického oboru běžnou klasifikaci nedostávají, jejich výkony jsou slovně hodnoceny na každé hodině. Pololetní a výroční klasifikaci odvozují učitelé od splnění vzdělávacího obsahu daného ročníku.

Vysvědčení

Vysvědčení za 1. pololetí dostávají žáci ve formě opisu, výroční vysvědčení na předepsaném blanketu za obě pololetí. Žáci přípravného ročníku všech oborů dostávají na konci školního roku potvrzení o absolvování. V případech, kdy jsou učební osnovy rozpracované do delších časových celků než jeden rok, klasifikujeme pokroky žáka směrem ke splnění daných učebních osnov.

Postupová zkouška HO

- splnění vzdělávacího obsahu daného ročníku s hodnocením nejméně 3 (uspokojivý);
- postupové zkoušky na naší škole neprobíhají, zkouška je nahrazena jedním veřejným vystoupením za pololetí;
- pokud žák nemůže ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů veřejně vystupovat, může ředitel na návrh a zodpovědnost učitele povolit klasifikaci v daném pololetí.

8.2 Oblasti vlastního hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy zpracováváme podle vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Hodnotíme tyto oblasti:

1. Podmínky vzdělávání
2. Průběh vzdělávání
3. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči
4. Výsledky vzdělávání
5. Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání
6. Úroveň výsledků vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům